

ROMÂNIA
JUDEȚUL IAȘI
MUNICIPIUL PAȘCANI
CONSILIUL LOCAL

AVIZAT
SECRETARUL GENERAL al MUNICIPIULUI PAȘCANI,
JITARU IRINA

Consiliul Local al Municipiului Pașcani		
PROIECT DE HOTĂRÂRE		
Nr.	35	
An	Lună	Zi
2025	02	21

PROIECT
HOTĂRÂREA Nr. ____/____.____.2025

privind aprobarea Programului cadru de combatere a vectorilor și dăunătorilor din Municipiul Pașcani în anul 2025

Consiliul Local al municipiului Pașcani, județul Iași:

Având în vedere Referatul de aprobare înregistrat sub nr. 4836/19.02.2025, întocmit de Primarul Municipiului Pașcani, dl. Marius Nicolae Pintilie, în calitate de inițiator al proiectului de hotărâre;

Având în vedere Referatul comun nr. 4838/19.02.2025, întocmit de Unitatea de Monitorizare a Serviciilor Publice, Compartimentul Juridic și Contencios și Compartimentul Mediu din cadrul aparatului de specialitate al Primarului Municipiului Pașcani;

Având în vedere referința legală dată de :

-Legea nr.114/1996, Legea locuinței, republicată, cu modificări și completări ulterioare;

-Legea nr.462/2002, privind măsurile de colaborare dintre Ministerul Sănătății Publice și autoritățile administrației publice locale în aplicarea reglementărilor din domeniul sănătății publice;

-Legea nr.360/2003, privind regimul substanțelor și preparatelor chimice periculoase, republicată;

- Legea nr. 51/2006 privind serviciile comunitare de utilități publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

- Legea nr.101/2006, privind serviciul de salubritate al localităților, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

-Legea nr.24/2007, privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, republicată;

-Ordinul nr.119/2014, privind normele de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației, cu modificări și completări ulterioare;

-art.103, alin.(1) din Ordinul nr.82/2015, privind aprobarea Regulamentului –cadru al serviciului de salubritate a localităților, cu modificări și completări ulterioare;

-HG nr. 617/2014, privind stabilirea cadrului instituțional și a unor măsuri pentru punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2012 privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide;

- HCL nr. 75/27.05.2020, privind modificarea și completarea Hotărârii Consiliului Local nr. 69/30.04.2020, privind delegarea de gestiune prin atribuire directă a activităților de dezinsecție, dezinfecție și deratizare în Municipiul Pașcani, activități aferente Serviciului de Salubritate, către SC CLP ECOSERV SRL, având ca asociat unic Municipiul Pașcani, prin Consiliul Local;

- Având în vedere prevederile art.7 din Legea nr.52/2003, privind transparența decizională în administrația publică, republicată;

Având în vedere Anunțul nr. 5103/21.02.2025....., privind deschiderea procedurii de transparență decizională a procesului de elaborare a proiectului de hotărâre privind aprobarea Planului local de combatere a vectorilor în anul 2025 în Municipiul Pașcani și Procesul verbal de afișare nr. 5098/21.02.2025

Având în vedere Rapoartele de avizare ale următoarelor comisii de specialitate din cadrul Consiliului Local al Municipiului Pașcani:

- Avizul Comisiei de prognoze economico-sociale, buget, finanțe, industrie, agricultură, silvicultură, prestări servicii, comerț și IMM-uri, programe europene, atragere de fonduri structurale și relații externe, înregistrat sub nr.;

- Avizul Comisiei juridică, ordine publică, administrație publică, drepturile omului și libertăți cetățenești, înregistrat sub nr.;

Având în vedere dispozițiile Legii nr. 24/2000, privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

În temeiul art. 139, alin. (1) și art. 196, alin. (1) lit. a) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019, privind Codul Administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

HOTĂRĂȘTE :

Art.1. Se aprobă Programul cadru de combatere a vectorilor și dăunătorilor din Municipiul Pașcani în anul 2025, conform Anexei nr.1, parte integrante din prezenta hotărâre.

Art.2. Contravaloarea tratamentelor cuprinse în Programul cadru anual aprobat se suportă de la bugetul de venituri și cheltuieli al Municipiului Pașcani.

Art.3. La data adoptării prezentei hotărâri orice alte prevederi contrare se abrogă.

Art.4. Prevederile prezentei hotărâri vor fi duse la îndeplinire de către conducerea executivă a SC CLP ECOSERV SRL Pașcani și Unitatea de Monitorizare a Serviciilor Publice din cadrul aparatului de specialitate al Primarului municipiului Pașcani.

Art.5. Serviciul Administrație Publică va comunica, în copie, prezenta hotărâre către:

- Instituția Prefectului județului Iași
- Primarul municipiului Pașcani
- Unitatea de Monitorizare a Serviciilor Publice
- Compartimentul Juridic și Contencios
- Compartiment Mediu
- S.C. CLP ECOSERV S.R.L.
- Mass-media.

Inițiator,

**PRIMARUL MUNICIPIULUI PAȘCANI,
MARIUS NICOLAE PINTILIE**

**PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ
CONSILIER LOCAL,**

**CONTRASEMNEAZĂ PENTRU LEGALITATE
SECRETARUL GENERAL al MUNICIPIULUI PAȘCANI,
JITARU IRINA**

**PROGRAM CADRU DE COMBATERE A
VECTORILOR ȘI DĂUNĂTORILOR
DIN MUNICIPIUL PASCANI**

ANUL 2025

CUPRINS:

1. DOMENIUL DE APLICARE

2. SCOPUL ELABORĂRII

3. REFERINȚE NORMATIVE

4. DEFINIȚII. ABREVIERI

4.1. Definiții

4.2. Abrevieri

5. DESCRIEREA

5.1. Generalități

5.2. Documente utilizate, trasabilitate, modul de lucru și responsabilități

5.2.1. Evaluarea operațională

5.2.2. Cadrul tehnic și organizatoric al programului unitar de dezinsecție și deratizare general al municipiului Pânceni

6. PROGRAMUL UNITAR ANUAL DE ACȚIUNE PENTRU COMBATERE A VECTORILOR – anul 2025

7. ÎNREGISTRĂRI, ARHIVĂRI

1. DOMENIUL DE APLICARE

Componenta dezinsecție, dezinsecție și deratizare (D.D.D.) este parte integrantă a serviciului de salubritate, în conformitate cu prevederile Legii nr. 101/2006, a serviciului de salubritate, republicată, cu modificări și completări ulterioare. Acest serviciu face parte din sfera serviciilor comunitare de utilități publice, conform Legii nr. 51/2006 republicată, cu modificări și completări ulterioare.

2. SCOPUL ELABORĂRII

Scopul elaborării programului cadru unitar local de combatere a vectorilor și dăunătorilor din municipiul Pânceni este îndeplinirea obiectivului principal de reducere a densității populațiilor de țânțari și alte insecte de interes medical, precum și a rozătoarelor sinantropice sub nivelul stării de disconfort și diminuarea riscului de transmitere a unor agenți infecțioși prin acești vectori.

3. REFERINȚE NORMATIVE

- Legea nr. 114/1996 republicată- Legea locuinței, republicată, cu modificări și completări ulterioare;
- Legea nr. 462/2002, privind măsurile de colaborare dintre Ministerul Sănătății Publice și autoritățile administrației publice locale în aplicarea reglementărilor din domeniul sănătății publice;
- Legea nr. 360/2003, privind regimul substanțelor și preparatelor chimice periculoase, republicată;
- Legea nr. 51/2006, Legea serviciilor comunitare de utilități publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 101/2006, Legea serviciului de salubritate a localităților, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 24/2007, republicată, privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților;
- Ordinul nr. 119/2014, privind normele de igienă și mediul de viață al populației, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul nr. 82/2015, privind aprobarea Regulamentului-cadru al serviciului de salubritate a localităților, cu modificările și completările ulterioare;
- H.G. nr. 617/2014, privind stabilirea cadrului instituțional și a unor măsuri pentru punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2012 privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide, cu modificările și completările ulterioare ;
- Contract nr. 13280/05.08.2020, privind delegarea de gestiune prin atribuire directă pentru activitățile de dezinsecție, dezinsecție și deratizare aferente serviciului public de salubritate din Municipiul Pânceni, cu modificările și completările aprobate prin HCL 269/22.12.2022 și HCL 132/31.07.2023;

4. DEFINIȚII. ABREVIERI

4.1. Definiții

- *autoritate competentă de reglementare* - Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice;
- *deratizare* - activitatea de stârpire a rozătoarelor prin otrăvire cu substanțe chimice sau prin culturi microbiene;
- *dezinfecție* - activitatea de distrugere a germenilor patogeni cu substanțe specifice, în scopul eliminării surselor de contaminare;
- *dezinsecție* - activitatea de combatere a artropodelor în stadiul de larvă sau adult cu substanțe chimice specifice;
- *licență* - actul tehnic și juridic emis de A.N.R.S.C., prin care se recunoaște calitatea de operator al serviciului, precum și capacitatea și dreptul de a presta una sau mai multe activități ale acestuia;
- *vector* - organism (insectă, rozătoare) care răspândește un parazit, un virus sau germeni patogeni de la un animal la altul, de la om la om ori de la animale la om.

4.2. Abrevieri

D.D.D. – dezinfecție, dezinsecție, deratizare

D.S.P. – Direcția de Sănătate Publică

D.S.V.S.A. – Direcția de Sănătate Veterinară și Siguranța Alimentelor

A.N.R.S.C. - Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice

P.F. – persoană fizică

P.J. – persoană juridică.

5. DESCRIEREA

5.1. Generalități

Autoritățile administrației publice locale, instituțiile publice, operatorii economici, cetățenii cu gospodării individuale și asociațiile de proprietari/locatari au obligația de a asigura executarea tratamentelor pentru combaterea artropodelor și rozătoarelor purtătoare de maladii transmisibile și/sau generatoare de disconfort din spațiile pe care le dețin cu orice titlu.

Evaluarea epidemiologică a vectorilor biologici

Agenții vectori, precum insectele și rozătoarele sinantropice, transportă pe suprafața corpului și în corp germeni patogeni (bacterii, virusuri, ouă de paraziți, spori, mucegaiuri, etc) putând favoriza apariția unor boli periculoase pentru om și animale.

Larva este stadiu în dezvoltarea individuală a unor animale la ieșirea din ou, deosebit prin formă și mod de viață de stadiul adult.

Larvele de tantari reprezintă primul stadiu de dezvoltare după ce femela tantar depune ouale. Aceste insecte pot fi găsite în surse de apă stagnanta precum iazuri, balti, bai pentru pasări și fantani.

Larva are un cap bine dezvoltat, precum și un torace mare (fără picioare) și un abdomen segmentat. Respiră prin spiracole, ceea ce înseamnă că înoată frecvent la suprafața apei, scufundându-se în adânc doar atunci când este deranjată. Înoată prin propulsie (cu ajutorul aparatului bucal) sau prin mișcări sacadate ale întregului corp.

Tantarii pot utiliza chiar și cele mai mici acumulări de apă stagnanta pentru a se înmulți. Identificarea și eliminarea acestor locuri de reproducere sunt esențiale pentru reducerea populațiilor de larve de tantari dintr-o anumită zonă. Printre locurile comune de reproducere a tantarilor se numără: ghivece de flori, bazine pentru pasări, butoaie de ploaie, boluri de apă pentru animale de companie sau jgheaburi pentru animale, jgheaburi infundate, balti și santuri de drenaj, acoperisuri pentru piscine, etc.

Țânțarii sunt vectori biologici în propagarea mai multor boli pe suprafețe întinse ale globului. Aceste insecte hematofage provoacă pe lângă disconfort și transmiterea de organisme patogene care determină îmbolnăviri la om și animale, cum ar fi: malaria, arboviroze, etc., provoacă leziuni cutanate, introducerea de substanțe iritante ce conțin principii farmacologice active dând reacții locale uneori severe la copii și persoanele sensibile.

Specia de țânțari dominantă pe raza municipiului este țânțarul de apartament – *Culex molestus Forskal* care cuprinde populații termofile ce se înmulțesc în timpul iernii beneficiind de condițiile de microclimat create în interiorul locuințelor de tip urban. Focarele larvare pentru *Culex molestus* și *Aedes albopictus* (*țânțarul tigru*) sunt colecțiile de apă bogate în rezidii organice din subsolurile blocurilor. Datorită faptului că aceste ape reziduale au o temperatură mai ridicată și constantă, ele funcționează ca focare larvare în tot timpul anului.

Din cauza subsolurilor și canalelor cu colecții permanente de apă în care larvele au condiții optime de dezvoltare, aceste specii pot căpăta o largă extindere devenind un focar important de disconfort în zonele urbane, în tot cursul anului.

Muștele sinantropice sunt agenți importanți de disconfort, rolul lor epidemiologic în transmiterea unor afecțiuni digestive este considerabil. Ele au caracteristici de structură și viață care favorizează transmiterea agenților patogeni: se înmulțesc foarte repede, au mobilitate mare, nu sunt pretențioase la hrană, pe suprafața corpului au numeroși perișori care permit transportul microbilor. Venind în contact cu locurile cele mai murdare și totodată cu alimentele, ele pot transmite ca vectori mecanici o serie de boli bacteriene, virale sau parazitare, cu poartă de intrare digestivă, printre care bolile diareice și toxiinfecțiile alimentare. Majoritatea condițiilor care favorizează abundența muștelor sunt corelate cu un nivel nesatisfăcător de igienă a locuințelor și a mediului din unele zone ale municipiului.

Căpușele cu ajutorul aparatului bucal se hrănesc prin înțepat și supt și se prind ferm de pielea gazdei. Sunt necesare mai multe zile până când sunt saturate cu sânge. În acest timp masa lor corporală crește semnificativ. Ciclul biologic al căpușelor (larvă, nimfă și adult) are nevoie de 3 gazde pe care se dezvoltă consumându-le sângele. O femelă adultă consumă cel puțin 0,6 ml sânge și depune cel puțin 10.000 de ouă, astfel se explică creșterea imensă a populației de căpușe.

Căpușele se găsesc în număr mare în zonele împădurite, în iarba înaltă din spațiile verzi, pe câmpii și zonele umede și sunt active începând cu temperatura de 7°C. Căpușele fac parte din clasa arahnidelor și se întâlnesc în toate țările lumii. Sunt cunoscute aproximativ 850 de specii. Ele sunt paraziți mici care asemenea păianjenilor, se hrănesc cu sângele animalelor pe care le parazitează cum ar fi: câini, oameni, pasări, căprioare, răzătoare mici și alte animale. Maeștrii ai deghizărilor, căpușele stau ascunse în vegetație

unde cu ajutorul senzorilor pot detecta viitoarele gazde din apropiere. Ele se urcă pe organismul gazdă în momentul în care acesta traversează zona de vegetație.

Rozătoarele cele mai frecvente în municipiul Pâncani sunt șobolanul cenușiu (*Rattus norvegicus*) și șoarecele de casă (*Mus musculus*). Sunt viețuitoare cu o largă răspândire pe suprafața globului și adaptate la cele mai diverse condiții de mediu. Posedă acuități senzoriale deosebite: miros foarte ascuțit, simț tactil, auzul în banda ultrasonică (simt pisica de la distanță), văzul nocturn (detectează mișcări până la 10 m), gustul foarte dezvoltat. Prolificitatea este mare: o pereche de șobolani poate avea într-un an 500 descendenți direcți și 200.000 descendenți totali. Atacă deseori puii de păsări sau animalele domestice care din anumite motive (bolnav) nu se pot apăra. În literatură sunt citate cazuri de agresivitate și față de om. La nivelul posibilităților actuale economice și științifice, trebuie acceptat că rozătoarele nu pot fi distruse total, ci doar putem limita proliferarea și răspândirea lor.

Rozătoarele constituie rezervoare de infecție pentru numeroși agenți patogeni: virusuri, microbi, paraziți, fungi care pot provoca boli la om și animale. Șoarecii și șobolanii sunt vectori periculoși răspândind: rabia, micozele, tifosul, ciurma, lepra, hepatita infecțioasă, leptospiroza, bruceloza, pesta porcină, trichinoza, teniaze, etc. Toate aceste maladii sunt transmise prin contaminarea alimentelor și a apei cu dejectele rozătoarelor (urine, fecalele), ectoparaziți hematofagi (pureci, păduchi, căpușe), prin insecte neparazite (muște, tăuni, furnici), direct (mușcătură), transport mecanic (suprafața corpului), animale domestice (pisică, câine, porc, păsări).

Produc pagube economice importante prin: consumul direct de produse agroalimentare, alterare (roadere, poluare, împrăștiere), deteriorarea ambalajelor (saci, cutii, lăzi, etc.), construcțiilor și instalațiilor. Produsele atacate sunt contaminate cu dejecțiile rozătoarelor imprimându-le un gust și un miros neplăcut.

Activitatea de supraveghere și evaluare a faunei locale de insecte de interes medical și a rozătoarelor sinantropice, susținută de personalul de specialitate din cadrul D.S.P. Iași pune în evidență următoarele:

- dezvoltarea focarelor larvare și de *culicide* adulte (țânțari) din subsolurile imobilelor, cât și din habitatele exterioare (spații verzi limitrofe, zone recreaționale etc.);
- dezvoltarea în toate zonele municipiului a populațiilor de rozătoare sinantropice (șoareci, șobolani) localizate în rețeaua de canalizare și în subsolurile blocurilor de locuințe;
- proliferarea, mai ales în sezonul cald, și a altor categorii de vectori biologici (gândaci de bucătărie și de canal, pureci, furnici, căpușe etc.) implicați în transmiterea unor agenți patogeni periculoși pentru om și animale.

5.2. Documente utilizate, trasabilitate, modul de lucru și responsabilități

5.2.1. Evaluare operațională

Acțiunile de combatere a vectorilor biologici se impun a fi efectuate obligatoriu atât pe spațiile deschise și închise ale domeniului public (ex: spații verzi, parcuri, rețeaua de canalizare, clădiri ale instituțiilor publice, etc.), cât și pe spațiile domeniului privat (ex: subsoluri, casa scării, clădirile operatorilor economici, etc.).

Asociațiile de proprietari/locatari, operatorii economici, precum și alte categorii de unități sunt obligate să asigure în spațiile deținute combaterea focarelor de insecte și rozătoare. În acest sens, vor încheia contracte pentru operațiuni de profilaxie sanitară (dezinsecție și deratizare) cu firme prestatoare specializate, autorizate și atestate pentru această componentă a serviciului public de salubritate.

5.2.2. Cadrul tehnic și organizatoric al Programului cadru unitar de dezinsecție - deratizare generală al municipiului PASCANI

Etape de desfășurare

a) Etapa preoperațională - popularizarea acțiunii prin mijloace de mass – media.

Operatorul informează, în scris, în prealabil, conducerea Municipiului Pascani în legătură cu perioada de desfășurare a operațiunilor de combatere chimică a vectorilor biologici și măsurile ce trebuiesc a fi luate de populație în vederea prevenirii unor accidente sau intoxicații la om și animale.

În baza celor convenite cu UAT-Pascani operatorul procedează la declanșarea procedurilor de informare a populației, cu minim 7 zile înaintea operațiunilor de D.D.D., asigurându-se că populația, pe toată perioada desfășurării Programului, va evita staționarea în zonele de acțiune a echipelor D.D.D. și va acorda o atenție sporită supravegherii copiilor și animalelor de companie, va sprijini și va respecta principiile și normele ce vizează această activitate de importanță majoră pentru sănătatea publică.

Anunțul public de informare a populației va conține minim următoarele:

- tipul operațiunii ce urmează a se efectua;
- perioada efectuării tratamentelor;
- zonele pe care se vor aplica tratamente;
- substanțele utilizate, gradul de toxicitate a acestora;
- măsurile de protecție ce trebuie luate, în special cu referire la copii, bătrâni, bolnavi, albine, animale și păsări.

Popularizarea acțiunii prin mijloace de mass – media a operatorului va fi supravegheata de catre Unitatea de Monitorizare si Supraveghere a Serviciilor Publice pentru acțiunile desfășurate pe domeniul public și privat al Municipiului Pascani.

Pentru activități D.D.D. prestate de operator către beneficiari persoane fizice și juridice, sarcina informării este a operatorului.

b) Etapa operațională

Acțiunile specifice D.D.D. din Program se vor desfășura, de regulă, pe o perioadă de 1-3 zile lucrătoare, perioadă ce poate fi prelungită dacă condițiile meteorologice nu vor fi favorabile, operatorul fiind obligat să reia procedura de informare a populației conform pct. a) – etapa preoperațională.

Operațiunile se vor executa conform metodologiei Ministerului Sănătății Publice pentru acțiunile de amploare.

Arealul operațional va fi sectorizat după topografia municipiului.

Funcție de amploarea acțiunii, operatorul are responsabilitatea de a stabili și aplica măsuri de protecție a personalului de intervenție și supraveghere, măsuri de prevenire a poluării mediului, măsuri pentru prevenirea accidentelor, protecția populației, mamiferelor, păsărilor, albinelor, etc.

Operatorul are obligația de a executa, conform cerintelor Delegatarului, in calitate de Beneficiar, și de a garanta calitatea operațiunilor conform normelor specifice, în vigoare, pentru fiecare tip de acțiune în parte, conform prevederilor din Caietul de sarcini pentru achiziționarea serviciului public de dezinsecție, dezinfectie si deratizare al municipiului Pascani aprobat prin HCL nr. 46/09.03.2020 cu modificari si completarile aduse prin HCL nr. 269 / 22.12.2022 si HCL nr. 132 / 31.07.2023.

În cazul acțiunilor de dezinsecție, în funcție de constatările agenților DDD și ale U.M.S.P din cadrul Primăriei, evidențiate printr-un proces verbal, operatorul va executa tratamente suplimentare, în zonele unde s-a constatat prezența în continuare a vectorilor.

Personal calificat implicat în acțiune

Pentru efectuarea operațiunilor de combatere chimică și acoperirea integrală a teritoriului inclus în program în perioada propusă, operatorul are responsabilitatea de a utiliza numai personal calificat - agenți D.D.D., numărul acestora fiind stabilit în funcție de amploarea acțiunii.

Personal de supraveghere și coordonare a operațiunilor

Pentru asigurarea bunei desfășurări pe toată durata a operațiunilor din cadrul programului de dezinsecție - deratizare - dezinfectie, prevenirea unor efecte colaterale nedorite și de protecție a stării de sănătate a populației, responsabilitățile de coordonare și verificare a calității lucrărilor sunt în sarcina operatorului, responsabilitatea de supraveghere/monitorizare este în sarcina Primăriei Municipiului Pâncău prin compartimentul Unitatea de Monitorizare a Serviciilor Publice și Serviciul Poliție Locală Pâncău.

Utilaje și aparate

Operatorul are responsabilitatea asigurării utilajelor și/sau aparaturii de administrat insecticide/larvicide / pesticide / raticide / dezinfectanți / biocide, etc., în funcție de specificul acțiunilor și aria de intervenție.

Dotarea de bază ce trebuie asigurată include:

- Atomizoare (pentru spații interioare: subsoluri și casa scării).
- Generatoare de ceață termică (pentru spațiile verzi din proximitatea blocurilor).
- Generator de ceață termică de mare capacitate purtat cu autoutilitara (pentru aliniamentele stradale cu vegetație arboricolă și arbustiferă).
- Instalații speciale pentru pulverizare ULV (în volum ultra-redus).
- Cutii (găleți cu capac) pentru transportul momelilor toxice cu rodenticide.

Produse biocide

Operatorul are responsabilitatea asigurării produselor de combatere a vectorilor biologici așa cum sunt acestea cuprinse în lista aprobată prin Ordin al Ministerului Sănătății Publice.

- Pentru distrugerea larvelor de țânțari din subsolurile cu colecții de apă se vor utiliza larvicide sau alte produse similare cuprinse în lista aprobată prin ordin al Ministerului Sănătății Publice;
- Pentru distrugerea insectelor adulte din subsoluri și casa scării se vor utiliza piretroizi sub formă de emulsii concentrate (EC) și un agent sinergic (PBO);
- Pentru combaterea insectelor de pe vegetația spațiului public se va utiliza ca procedeu de aplicare ceață termică, ceață rece și/sau ULV, iar ca insecticide, produse indicate pentru procedeele amintite, în concentrația indicată de producător;

- Pentru combaterea rozătoarelor sinantropice (șoareci, șobolani) localizate în rețeaua de canalizare se vor utiliza momeli toxice condiționate sub formă de pasta, iar pentru subsolurile blocurilor de locuințe boabe cerealiere tratate cu anticoagulante sau momeli toxice sub formă de pastă (ambalate sub forma de pliculete).

Operatorul are obligația de a respecta cu strictețe forma, norma și modul de utilizare a substanțelor chimice și îi este interzisă comercializarea către persoane fizice a soluțiilor insecticide sau a momelilor toxice.

La efectuarea tratamentelor se vor avea în vedere indicațiile/recomandările Institutului National de Cercetare-Dezvoltare Medico-Militară „Cantacuzino” prevăzute în Anexele 1 și 2 la prezentul Program cadru, după cum urmează:

Anexa 1 - Raportul de consultanță nr. 69/26.07.2024 pentru combaterea blaticidelor vectoare de boli și generatoare de disconfort;

Anexa 2 - Raportul de consultanță nr. 70/26.07.2024 pentru combaterea culicidelor vectoare de boli și generatoare de disconfort;

Echipament de protecție

Operatorul are responsabilitatea de a asigura pentru personalul de intervenție echipament de protecție specific acțiunilor/intervențiilor desfășurate, conform normelor SSM specifice.

De exemplu: echipament compus din bluză cu glugă și pantalon (sau combinezon), cizme din cauciuc, mănuși din cauciuc, măști de gaze cu filtru universal (sau semi mască cu filtru universal și ochelari de protecție), antifoane pentru agenții D.D.D. care manipulează generatoarele de ceață termică.

Trusa medicală de prim ajutor

Operatorul are responsabilitatea de a asigura pentru fiecare formațiune de lucru dotarea cu o trusă medicală de prim ajutor, conform anexei 3 a Ordinului M.S.P. nr.427/2002.
(Responsabilitate : operatorul).

Afiș de avertizare

Operatorul are responsabilitatea de a anunța efectuarea acțiunilor pe care urmează să le desfășoare prin afisarea/publicarea unui anunț privind operațiunile pe care intenționează să le desfășoare în conformitate cu normele specifice de avertizare a populației.

c) Etapa postoperațională

- Operatorul are obligația de a executa etape suplimentare pe suprafețele unde se mai constată prezența vectorilor.
- Procesul verbal de recepție al lucrărilor se va încheia între operator și beneficiar și va cuprinde în mod obligatoriu următoarele date: spații tratate, produse utilizate, concentrații, tehnici de aplicare, garanția lucrărilor/operațiunilor

**6. PROGRAMUL UNITAR ANUAL DE ACTIUNE PENTRU COMBATERE A VECTORILOR –
anul 2025**

ACTIVITATEA DE DEZINSECTIE

Operatie	Obiectivele la care se aplica tratamentul	Zona de executie	Perioadele de executie	Observatii
DEZINSECTIE insecte taratoare si zburatoare, (tantari, muste, gandaci, paianjeni, capuse, purici, etc.)	Spatii deschise apartinand domeniului public si privat al Municipiului Pascani	Sector 1 - Deal * Zona case * Zona blocuri Sector 2 - Vale * Zona case * Zona blocuri Locuri de joaca copii Sector 3 - Suburbii * Lunca * Blagesti Sector 4 - Suburbii * Sodomeni * Bosteni * Gastesti	Se vor efectua tratamente de combatere a vectorilor in perioada APRILIE - OCTOMBRIE	-Perioadele de executie se pot modifica in functie de gradul de infestare a zonelor; -In functie de constatarile agentilor DDD si ale U.M.S.P. din cadrul Primariei, operatorul va executa tratamente suplimentare in zonele unde s-a constatat prezenta in continuare a vectorilor
	Spatiile inchise ale institutiilor publice aflate in subordinea Consiliului Local.	La cererea scrisa a institutiilor publice aflate in subordinea Consiliului Local.		
	Subsolurile blocurilor de locuit, casa scarilor, holurile de intrare in blocuri , etc;	La cererea scrisa a asociatiilor de proprietari / locatari sau reprezentantii acestora; In situatia in care este declarata epidemie/pandemie/ invazie de insecte generatoare de disconfort sau alte cazuri de forta majora, se vor efectua tratamente la cererea scrisa a delegatarului, asociatiilor de proprietari, asociatii de locatari/ reprezentantii acestora.		Existenta unor focare se va face pe baza de Proces verbal de constatare asumat de asociatia de proprietari/locatari/reprezentantul proprietarilor si delegatar, urmand a se comunica operatorului necesitatea efectuarii operatiilor ce se impun.

Operatie	Obiectivele la care se aplica tratamentul	Zona de executie	Perioadele de executie	Observatii
DELARVIZARE – Larve de tantari si alte insecte generatoare de disconfort	Spatii deschise apartinand domeniului public si privat al Municipiului Pascani	Zone prielnice dezvoltarii larvelor – mlastini, santuri cu acumulare de apa, lucii de apa, zone cu vegetatie densa, malurile raurilor guri de vizitare a canalelor de alimentare cu apa, termoficare, ape pluviale, platforme de depozitare a deseurilor, etc.	Se vor efectua tratamente de combatere a larvelor in perioada APRILIE - OCTOMBRIE	-Perioadele de executie se pot modifica in functie de gradul de infestare a zonelor; -In functie de constatarile agentilor DDD si ale U.M.S.P. din cadrul Primariei, operatorul va executa tratamente suplimentare in zonele unde s-a constatat prezenta in continuare a vectorilor
	Spatiile inchise ale institutiilor publice aflate in subordinea Consiliului Local (subsoluri, guri de vizitare a caminelor de alimentare cu apa, magazii, etc)	La cererea scrisa a institutiilor publice aflate in subordinea Consiliului Local.		
	Subsolurile blocurilor de locuit, casa scarilor, holurile de intrare in blocuri	La cererea scrisa a asociatiilor de proprietari / locatari / reprezentantul proprietarilor; In situatia in care este declarata epidemie/pandemie/ sau se constata existenta unor focare , se vor efectua tratamente la cererea scrisa a delegatarului;		Existenta unor focare se va face pe baza de Proces verbal de constatare asumat de asociatia de proprietari/locatari/reprezentantul proprietarilor si delegatar, urmand a se comunica operatorului necesitatea efectuarii operatiilor ce se impun.

ACTIVITATEA DE DERATIZARE

Operatie	Obiectivele la care se aplica tratamentul	Zona de executie	Perioadele de executie	Observatii
DERATIZARE combaterea rozatoarelor (sobolani, soareci)	Spatii deschise apartinand domeniului public si privat al Municipiului Pascani	Spatii verzi - parcuri, spatii verzi - ansambluri de locuit, scuaruri, suprafata spatiilor deschise ale institutiilor publice aflate in subordinea Consiliului Local, platformele de gunoi, piete, canale in care sunt amplasate retelele de alimentare cu apa, canalizare, termoficare, locuri de joaca pentru copii).	Se vor efectua tratamente de combatere a vectorilor in perioada APRILIE - OCTOMBRIE	-Perioadele de executie se pot modifica in functie de gradul de infestare a zonelor; -In functie de constatarile agentilor DDD si ale U.M.S.P. din cadrul Primariei, operatorul va executa tratamente suplimentare in zonele unde s-a constatat prezenta in continuare a vectorilor
	Spatiile inchise ale institutiilor publice aflate in subordinea Consiliului Local	La cererea scrisa a institutiilor publice aflate in subordinea Consiliului Local. In subsoluri, guri de vizitare a caminelor de alimentare cu apa, canalizare, termoficare, spatii de depozitare prielnice rozatoarelor, magazii, etc;		
	Subsolurile blocurilor de locuit, casa scarilor, holurile de intrare in blocuri	La cererea scrisa a asociatiilor de proprietari / locatari / reprezentantul proprietarilor; In situatia in care este declarata epidemie/pandemie/ invazie rozatoare sau alte cazuri de forta majora, se vor efectua tratamente la cererea scrisa a delegatarului;		Existenta unor focare se va face pe baza de Proces verbal de constatare asumat de asociatia de proprietari/locatari/reprezentantul proprietarilor si delegatar, urmand a se comunica operatorului necesitatea efectuarii operatiilor ce se impun.

TRATAMENTE FITOSANITARE

Operatie	Obiectivele la care se aplica tratamentul	Zona de executie	Perioadele de executie	Observatii
Tratamente fitosanitare - daunatori de plante	Spatiile publice deschise apartinand domeniului public si privat al Municipiului Pascani.	Zone cu vegetatie (parcuri, vegetatie densa din jurul unitatilor de locuit, sere, etc)	La cererea scrisa a delegatarului.	

În funcție de dinamica evoluției pe durata sezonului cald a populațiilor de insecte vectoare și de disconfort precum și a rozătoarelor sinantropice, și implicit pentru eficientizarea acțiunilor, se vor institui măsuri suplimentare de combatere.

7. ÎNREGISTRĂRI, ARHIVĂRI (pentru Municipiul Pascani)

- Anunțul public al acțiunii - D.D.D. (pentru domeniul public al Municipiului Pascani)
- Proces verbal de pregătire a substanțelor utilizate în activitatea de dezinsecție, dezinfectie și deratizare, însoțit de Aviz de atestare conformitate emis de Comisia Nationala pentru Produse Biocide, Fișa cu date de securitate a produsului biocid.
- Proces verbal de recepție a lucrării (pentru domeniul public și privat al Municipiului Pascani)
- Deviz de lucrări
- Factura pentru serviciile prestate.

ROMÂNIA
JUDEȚUL IAȘI
UNITATEA ADMINISTRATIV TERITORIALĂ MUNICIPIUL PAȘCANI
PRIMARUL MUNICIPIULUI PAȘCANI

Nr. 4835 / 19 . 02 . 2025

REFERAT DE APROBARE

NR: 4835
DATA: 19/02/2025
COD: 8242

**Referitor la : Proiectul de hotărre privind aprobarea Programului cadru de
combateră a vectorilor și dăunătorilor din Municipiul Pașcani în anul 2025**

Având în vedere dispozițiile art.129, alin.(7), lit.c) și litera i) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, cu modificările și completările ulterioare;

Având în vedere prevederile art. 82, alin.(1), alin.(2) din Ordinul Ministrului Sănătății nr.119/2014, privind normele de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației, cu modificările și completările ulterioare;

Având în vedere prevederile art. 57, lit.a) și b) din HG nr.857/2011, privind stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele din domeniul sănătății publice;

Având în vedere prevederile Ordinului 119/2014-privind Normele de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației și art.103 alin.(1) a Ordinului ANRSC nr.82/2015 privind aprobarea Regulamentului-cadru de salubritate a localităților (*"În vederea realizării unor tratamente eficiente de dezinsecție și deratizare, operatorul împreună cu autoritatea administrației publice locale de la nivelul unității administrativ-teritoriale întocmesc, anual, un program unitar de acțiune de combatere a vectorilor, care va cuprinde:*

- a) tipul de vectori supuși tratamentului;*
- b) perioadele de execuție;*
- c) obiectivele la care se aplică tratamentele."*)

este necesar întocmirea Programului Unitar de Acțiune de Combatere a Vectorilor prin dezinsecție,dezinfecție și deratizare pe raza Municipiului Pașcani pentru anul 2025. Acest Program cuprinde tipul de vectori supuși tratamentului, perioadele de execuție, obiectivele la care se aplică tratamentele.

În temeiul prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 57 privind Codul Administrativ, cu modificările și completările ulterioare, înaintez spre dezbatere și aprobare Consiliului Local al Municipiului Pașcani **Proiect de hotărâre privind aprobarea Programului cadru de combatere a vectorilor și dăunătorilor din Municipiul Pașcani în anul 2025**

PRIMARUL MUNICIPIULUI PAȘCANI
MARIUS NICOLAE PINTILIE

Nr. 4838 / 19.02.2025

NR: 4838

DATA: 19/02/2025

COD: 824E

RAPORT de SPECIALITATE

Referitor la : Proiectul de hotărre privind aprobarea Programului cadru de combatere a vectorilor și dăunătorilor din Municipiul Pașcani în anul 2024

Având în vedere dispozițiile art.129, alin.(7), lit.c) și litera i) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, cu modificările și completările ulterioare care stipulează următoarele:

Art. 129

Atribuțiile consiliului local

(7) În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (2) lit. d), consiliul local asigură, potrivit competenței sale și în condițiile legii, cadrul necesar pentru furnizarea serviciilor publice de interes local privind:

c) sănătatea;

i) protecția și refacerea mediului

Având în vedere prevederile art.82, alin.(1), alin.(2) din Ordinul Ministrului Sănătății nr.119/2014, privind normele de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora :

Art. 82

(1) Consiliile locale, Consiliul General al Municipiului București, primăriile și operatorii economici au obligația de a organiza și desfășura acțiuni de combatere a artropodelor și rozătoarelor vectoare de maladii transmisibile și/sau generatoare de disconfort, la solicitarea și cu îndrumarea tehnică de specialitate a direcțiilor de sănătate publică teritoriale.

(2) Cetățenii cu gospodării individuale și asociațiile de locatari au obligația de a asigura combaterea și stingerea focarelor de artropode și rozătoare vectoare de maladii transmisibile și/sau generatoare de disconfort din gospodăria proprie sau din spațiile pe care le dețin."

Având în vedere prevederile art. 57, lit.a) și b) din HG nr. 857/2011, privind stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele din domeniul sănătății publice care stipulează următoarele:

"Art. 57

Constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la 3.000 lei la 8.000 lei următoarele fapte săvârșite de persoanele juridice:

- a) neaplicarea măsurilor de prevenire și combatere a insectelor și rozătoarelor vectoare în unități de orice tip de către deținătorii acestora;
- b) nerespectarea ritmicității acțiunilor de combatere a insectelor și rozătoarelor vectoare și producătoare de disconfort în unități de orice tip.”

Având în vedere prevederile Legii nr. 51/2006, privind serviciile comunitare de utilități publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

Având în vedere art.5, alin.(1) din Legea nr.101/2006, privind serviciul de salubritate al localităților, republicată, cu modificările și completările ulterioare care stipulează următoarele:

ART. 5

(1) *Autoritățile administrației publice locale elaborează, aprobă și controlează aplicarea strategiilor locale cu privire la dezvoltarea și funcționarea pe termen mediu și lung a serviciului de salubritate, ținând seama de prevederile legislației în vigoare, de documentațiile de urbanism, amenajarea teritoriului și protecția mediului, precum și de programele de dezvoltare economico-socială a unităților administrativ-teritoriale*

Având în vedere recomandările cuprinse în Rapoartele de Consultanță nr 69/26.07.2024 și nr.70/26.07.2024 efectuate de către Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Medico-Militară “Cantacuzino”;

Având în Referatul de aprobare înregistrat sub nr. 4835/19 02.2025, întocmit de Primarul Municipiului Pașcani, Marius Nicolae Pintilie, în calitate de inițiator al proiectului de hotărâre;

Față de considerentele expuse anterior, Unitatea de Monitorizare a Serviciilor Publice, Compartimentul Juridic și Contencios și Compartimentul Mediu din cadrul aparatului de specialitate al Primarului Municipiului Pașcani, înaintăm spre analiză și dezbateră Consiliului Local al Municipiului Pașcani Proiectul de hotărâre privind aprobarea Programului cadru de combatere a vectorilor și dăunătorilor din Municipiul Pașcani în anul 2025

COMPARTIMENTUL JURIDIC ȘI CONTENCIOS,
Cons. jr. Ionuț – Marius VLAD

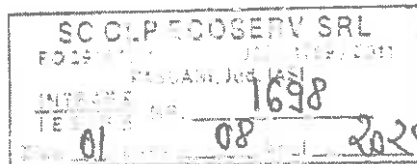
DIRECȚIA ECONOMICĂ,
Angela LABONȚU

UNITATEA DE MONITORIZARE A SERVICIILOR PUBLICE,
Insp. Ciprian COVRIG

COMPARTIMENT MEDIU,
Insp. Monica NICA

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare
Medico-Militară „Cantacuzino”

NECLASIFICAT
Exemplar nr. 2

Splaiul Independenței nr. 103 sector 5, București, 050096

Tel.: 0213069107

Nr. A - 8044/30. IUL. 2024

Comp. Tehnic
Al. Burda
Prof. Lect. Dr.
Gen.

01.08.2024

Către,

SC CLP ECOSERV SRL Pașcani
cu sediul în Pașcani, strada Moldovei, nr. 21,
jud. Iași, cod poștal 705200, tel.0767 828 134

În atenția d-lui Director general Ing. Dumitru CHIUARIU

Urmare a achiziției directe din SICAP nr. DA 36163127 din data de 19.07.2024, prin care ați achiziționat prestațiile - “Consultanță de specialitate pentru combaterea culicidelor vectoare de boli și generatoare de disconfort” și “Consultanță de specialitate pentru combaterea blatidelor vectoare de boli și generatoare de disconfort”, vă trimitem atașat:

- Raportul de consultanță nr. 69/26.07.2024 pentru combaterea blatidelor vectoare de boli și generatoare de disconfort, exemplarul nr. 2, cu 10 file, neclasificat;
- Raportul de consultanță nr. 70/26.07.2024 pentru combaterea culicidelor vectoare de boli și generatoare de disconfort, exemplarul nr. 2, cu 20 file, neclasificat;
- factura fiscală nr. 2407377/26.07.2024, cu 1 filă, neclasificat.

COMANDANT-DIRECTOR GENERAL AL INSTITUTULUI NAȚIONAL
DE CERCETARE-DEZVOLTARE MEDICO-MILITARĂ „CANTACUZINO”

Col.dr.med.

Ștefan-Daniel PREOTĂȘA

Director CNEISPABCRN
CSI, Dr. Ani COTAR

Șef Laborator Entomologie Medicală
CSI, Dr. Vladimirescu Alexandru

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare
Medico-Militară „Cantacuzino”

Splaiul Independenței nr. 103 sector 5, București, 050096

Tel.: 0213069107

RAPORT DE CONSULTANȚĂ

nr. 69/ 26.07.2024

Urmare a achiziției directe din SICAP nr. DA 36163127 din data de 19.07.2024, prin care solicitați prestarea serviciului “*Consultanță de specialitate pentru combaterea blatidelor vectoare de boli și generatoare de disconfort*” prin recomandări legate de metodologia tratamentelor de dezinsecție pe domeniul public și privat, vă comunicăm următoarele:

Gândacii de bucătărie sunt răspândiți pretutindeni în jurul nostru. Ei circulă permanent prin subsoluri, depozite, gunoaie, locuri insalubre, de unde se contaminatează cu germeni patogeni pe care îi vehiculează apoi pe veselă, pe alimente, transmițând astfel boli grave la om.

Gândacul roșu de bucătărie (*Blattella germanica*), gândacul german sau popular carcalacul, este o insectă din ordinul blatodeelor, familia *Ectobiidae*.

Este o insectă ubicuitară, foarte frecvent întâlnită în special în locuințe (mai ales în bucătărie, cămara, în spatele chiuvetei, cuptorului/ aragazului, electronicelor mari/ mici și țevelor de apă caldă pot să se adune în număr mare în jurul surselor de apă), dar și în blocuri de locuințe, în subsolurile acestora, în hoteluri și medii ce țin de gastronomie, în bucătării de restaurante, cămine, spitale, brutării, grădini zoologice, sere etc). Pe timpul verii mai poate fi întâlnit în aer liber prin jurul caselor și cu precădere, în gunoaiele menajere. Preferă un mediu cald și umed, cu temperaturi optime cuprinse între 25-30°C și o umiditate relativă a aerului de cel puțin 60-70%, dar are o rezistență considerabilă la temperaturi scăzute. Astfel a supraviețuit și la - 20°C în grămezi de gunoi. Are o talie relativ mică 10-15 mm lungime. Masculul este de culoare galbenă-maron deschis iar femela maron mai închis. Adulții se maturizează în același timp, acuplându-se chiar în primele zile de viață.

O femelă depune în timpul vieții 4- 6 ooteci la intervale de 15-18 zile. Din fiecare ootecă ies aproximativ 50- 60 de nimfe. Aceste insecte au o dezvoltare hemimetabola, fiind caracterizate prin 7 stadii nimfale care durează cam 30 zile. Longevitatea adulților este de 4-7 luni. Această specie este cea mai prolifică dintre toți gândacii domestici, sunt foarte activi sexual și se reproduc continuu pe toata durata vieții. Sunt tipici dăunători de provizii, materiale și igienă. Fiind un omnivor tipic, gândacul roșu de bucătărie se hrănește cu orice substanță nutritivă de proveniență animală sau vegetală. Alimentele infestate sunt compromise prin excremente, resturi de năpârlire, elemente predigerate și secreții ale glandelor salivare, ceea ce determină numeroase probleme de igienă și prezintă un risc pentru sănătate.

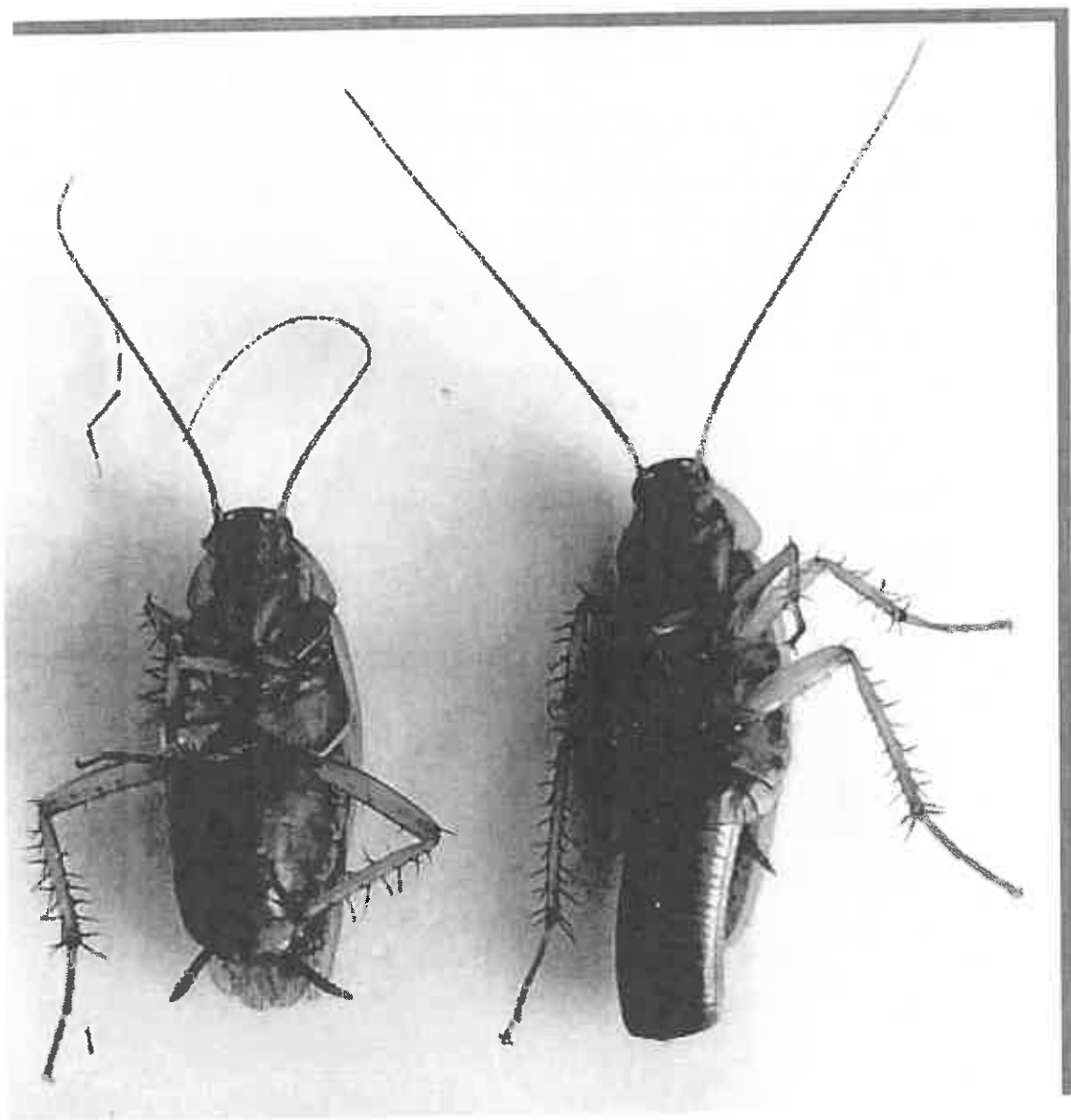

Fig. 1. *Blattella germanica* - Mascul și femelă cu ooteca de (original)

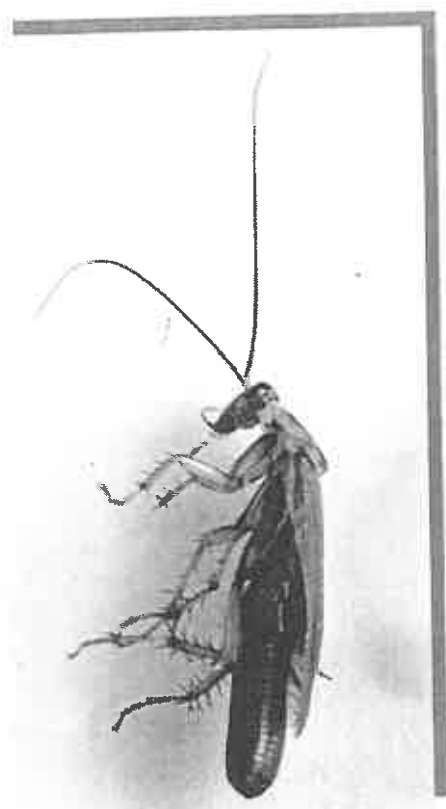

Fig. 2. *Blattella germanica* –
femelă cu ooteca (original)

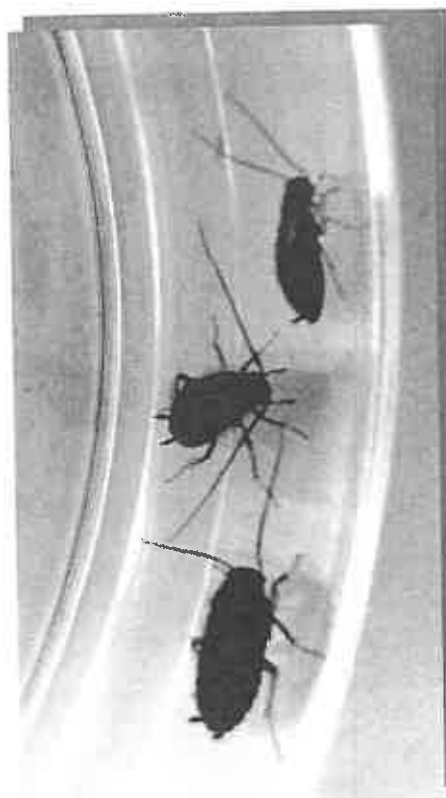
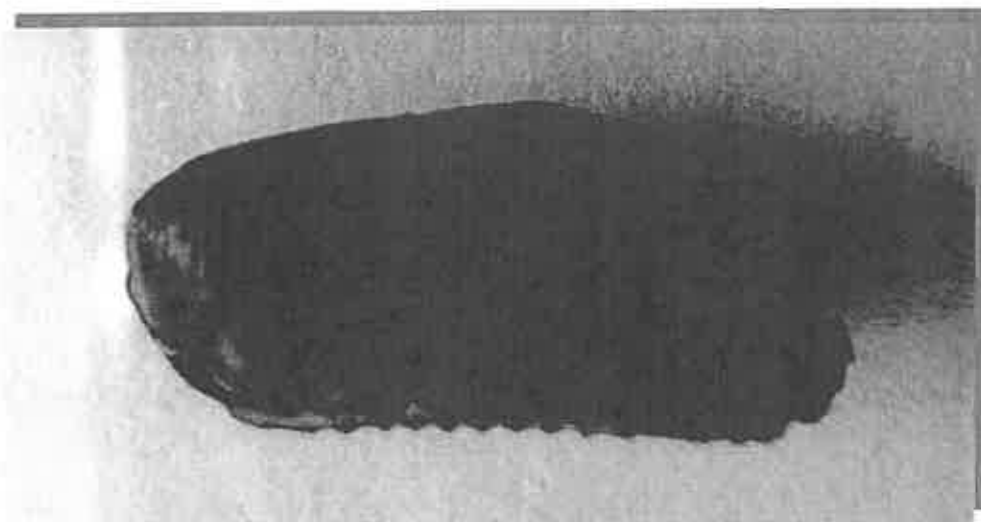
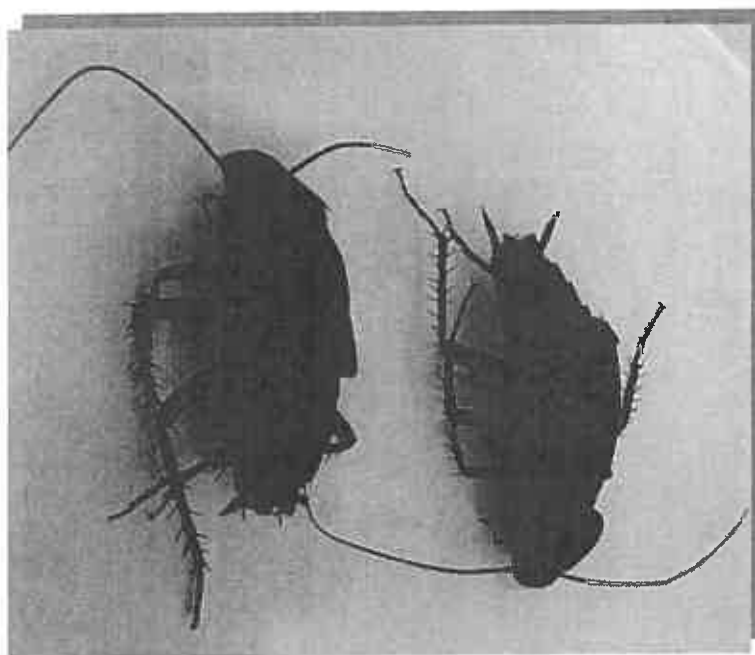

Fig. 3. *Blattella germanica* –
nimfe (original)

Gândacul negru de bucătărie (*Blatta orientalis*), popular libarca neagră sau șvabul, este o insectă din ordinul blatodeelor, familia *Blattidae*. Este o specie sinantropă, cosmopolită, se întâlnește în special în locuințe (mai ales în bucătărie, în subsoluri și pivnițe, în conducte, în crăpăturile pereților sau fisurile mobilelor din bucătărie și camere, spații goale de sub podele sau dușumele, toalete, în spatele căzilor, chiuvetelor, caloriferelor, cuptoarelor și țevilor de apă caldă, pot să se adune un număr mare în jurul surselor de apă) dar și în clădiri industriale, spitale, școli, hoteluri, farmacii, laboratoare, depozite agroalimentare, ferme zootehnice, sere, mijloace de transport maritim, feroviar, etc). Pe timpul verii mai poate fi întâlnit în aer liber prin jurul caselor și în gunoaiile menajere. Este o specie nocturnă, în timpul zilei stând ascunsă în locuri adăpostite și întunecate.

Preferă un mediu cald și umed, cu temperaturi de 20-29° C și o umiditate relativă a aerului de cel puțin 60%, dar are o rezistență considerabilă la temperaturi scăzute.

Masculul este brun-castaniu, iar femela brună-negricioasă. Lungimea corpului masculului este de 19-25 mm, iar a femelei de 18-30 mm. Femele sunt prolifiche, în decursul vieții pot depune până la 8-10 ooteci, fiecare ootecă având până la 20 ouă. Adulții pot trăi 1—2 ani.

Fig.4. *Blatta orientalis* – ootecă (original)Fig.5. *Blatta orientalis* – masculi (original)Fig.6. *Blatta orientalis* – femela cu ootecă (original)

Gândacul negru de bucătărie este un dăunător tipic al diferitelor produse alimentare, al materialelor din hârtie și bumbac și al articolelor din piele. Se hrănește cu diferite alimente de origine vegetală, în special cu resturi alimentare, dăunând în primul rând prin murdărirea produselor agroalimentare cu excremente și exuvii, apoi prin transmiterea de agenți patogeni ai diferitelor boli.

Gândacul american (*Periplaneta americana*), face parte din ordinul *Blattodea*, familia *Blattidae*. Este o insectă cosmopolită, frecvent întâlnită în special în depozite de alimente (în cutii, rame, uși, fisuri, crevase, spații de târâre), fundații și pasarele adiacente clădirilor, în subsoluri și canalizări, în locuințe.

Pe timpul verii mai poate fi întâlnit în aer liber prin jurul caselor și în gunoaiile menajere. Preferă un mediu cald și umed, cu temperaturi optime cuprinse între 25-30°C și o umiditate relativă a aerului de cel puțin 30-50%, și nu tolerează temperaturi scăzute.

La noi în țară *Periplaneta americana* a fost introdus odată cu transportul rutier și naval de mărfuri. Sunt cei mai mari gândaci din acest grup, adulții măsurând 35- 40 mm. Sexele se deosebesc prin aceea că femelele au abdomenul mai voluminos și mai rotund pe când masculii îl au mai ascuțit. Ambii au culoare închisă, roșcată, toracele fiind galben luminos pe margine. Ooteca este brună, negricioasă și măsoară 8 mm lungime. Ea este purtată de femelă doar 24 de ore după care este depusă. Numărul de ouă dintr-o ootecă variază între 14-20. O femelă poate depune în cursul vieții între 10-90 de ooteci. Perioada de dezvoltare embrionară a ouălor este de 30-45 de zile. Nimfele care eclozează din ootecă, năpârlesc de 7-13 ori.

Fig.7. *Periplaneta americana* – ootecă (original)

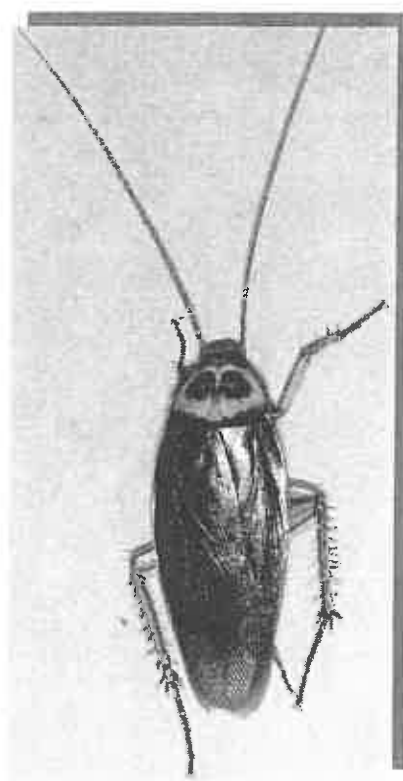

Fig.8. *Periplaneta americana* – mascul (original)

Adulții trăiesc 1-3 ani. Deși femelele de *Periplaneta americana* nu sunt prolifiche ca cele de *Blatella germanica* de pildă, datorită duratei mari de viață a adulților și a numărului mare de ooteci depuse specia este destul de numeroasă.

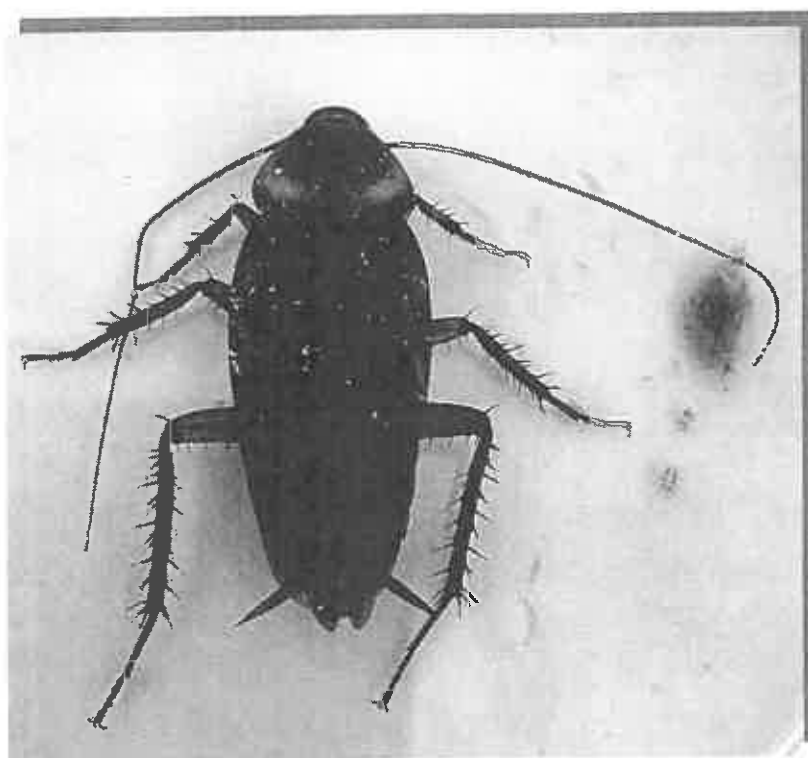

Fig.8. *Periplaneta americana* – femelă (original)

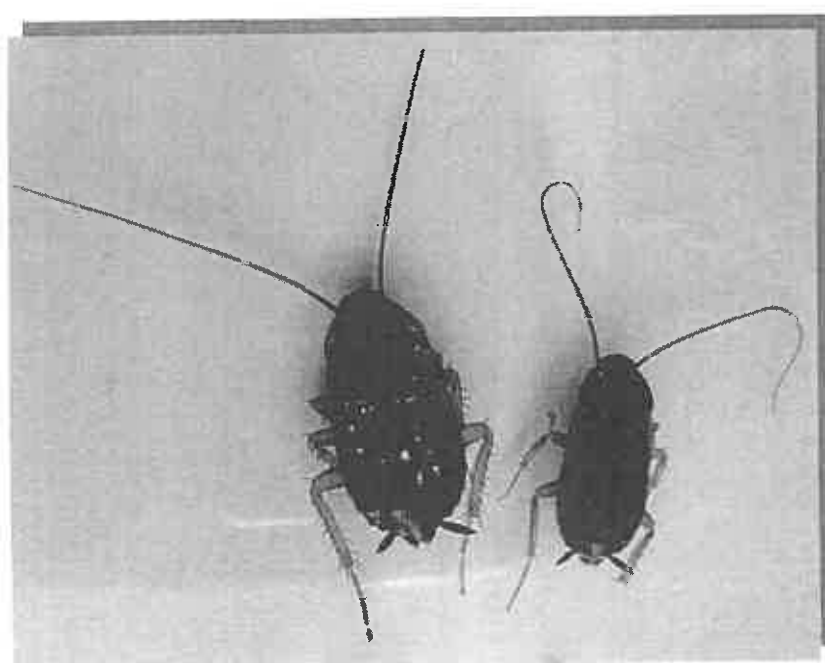

Fig.9. *Periplaneta americana* – nimfe (original)

Sunt tipici dăunători de provizii, materiale și igienă. Fiind omnivori, oportuniști și chiar canibali, mănâncă o mare varietate de alimente, inclusiv toate alimentele utilizate pentru consumul uman. Preferă amidonul și zaharoasele, brânza, carnea, produsele de patiserie, produse din cereale și ciocolată. De asemenea, se hrănesc cu materiale din piele, carton, ziare și cărți, plăci de tavan care conțin amidon, etc. Astfel, alimentele infestate sunt compromise prin excremente, resturi de năpârlire, elemente predigerate și secreții ale glandelor salivare, ceea ce determină numeroase probleme de igienă și prezintă un risc pentru sănătate.

Umblând peste tot, inclusiv prin gunoaie, se contaminează permanent cu germeni patogeni pe care îi vehiculează pe alimentele destinate consumului uman, le murdăresc cu fecale, secreții ale glandelor salivare și exuvii larvare. Consumarea acestor alimente poate duce la gastroenterite, diaree și a alte infecții intestinale. Prin urmare ei sunt vectori ai diferitelor boli infecto-contagioase.

Investigațiile de laborator au stabilit prezența, atât pe corpul acestora cât și în tubul lor digestiv a unor germeni patogeni cum ar fi:

- bacterii patogene care aparțin genurilor *Mycobacterium*, *Shigella*, *Staphylococcus*, *Salmonella*, *Escherichia*, *Streptococcus* și *Clostridium*.
- protozoare patogene din genurile *Balantidium*, *Entamoeba*, *Giardia* și *Toxoplasma*.
- viermi paraziți din genurile *Schistosoma*, *Taenia*, *Ascaris*, *Ancylostoma* și *Necator*.

Gândacii de bucătărie pot fi și agenți alergeni, în special prin expunerea constantă. Aceste reacții alergice implică, de obicei, pielea (urticaria) și / sau sistemul respirator (astmul bronșic alergic), etc.

Sunt deci vectori mecanici, transmițători de boli dar și generatori de disconfort și de aceea, trebuie luate măsurile corespunzătoare de combatere.

METODE DE COMBATERE ALE BLATIDELOR PE DOMENIUL PUBLIC ȘI PRIVAT:

1. Combatere prin metode ecologice de amenajare a mediului, de eliminare a focarelor nimfale, prin depozitarea adecvată și eliminarea resturilor alimentare și a gunoaielor din imediata vecinătate a omului.

2. Combatere prin metode chimice cu piretroizi de sinteză, insecticide organo-clorurate și organo-fosforice de contact și ingestie:

- Tratamente reziduale ale suprafețelor în locuințe, în bucătării, băi, țevi și căsuțe de aerisire, în locurile de creștere ale nimfelor, locurile de odihnă și hrănire ale adulților, în subsoluri, depozite de alimente, vapoare de transport marfă și alimente.

- Momeli cu acid boric.

- Alte momeli otrăvite(se amestecă cu hrana insectelor) și se amplasează în colțuri întunecoase, sub mobilă, în dulapuri, birouri, băi.

- Pulberi de prăfuit (se pun pe suprafețe, colțuri, țevi,conducte, uși, ferestre, podele, boxe, pivnițe).

- Pulverizare cu spray cu aerosoli sau pompe cu presiune.

Insecticide* recomandate de OMS pentru tratamentele spațiilor și încăperilor

Insecticide	Chemical type	Formulation	Concentration (g/l or g/kg)	WHO hazard classification of ai*
Bendiocarb	Carbamate	Spray	2.4-4.8	II
		Dust	10	
		Aerosol	2.5-10	
Hydramethylnon	Hydrazone	Bait	21.5	III
Boric acid	Inorganic	Bait	1-100%	-
Fenoxycarb	Insect growth regulator	Spray	1.2	U
Flufenoxuron	Insect growth regulator	Spray	0.3	U
Pyriproxyfen	Insect growth regulator	Spray	0.4-1.0	U
Hydroprone	Insect growth regulator	Spray	0.1-0.6	U
Dinotofuran	Neonicotinoid	Bait	0.2 - 1.0	NA
		Spray	0.5	
Imidacloprid	Neonicotinoid	Bait	1.85-2.15	II
Chlorpyrifos	Organophosphate	Spray	5	II
		Aerosol	5-10	
		Dust	10-20	
		Bait	5	
		Microcapsule	2-4	

*substanțe active

**Insecticide* recomandate de OMS pentru tratamentele reziduale
exterioare și interioare (spațiilor și încăperilor)**

Insecticide	Chemical type	Formulation	Concentration (g/l or g/kg)	WHO hazard classification of ai ^a
Fenitrothion	Organophosphate	Spray	10-20	II
		Aerosol	5	
		Bait	50	
		Microcapsule	2.5-5	
Malathion	Organophosphate	Spray	30	III
		Dust	50	
Pirimiphos-methyl	Organophosphate	Spray	25	III
		Dust	20	
α -Cypermethrin	Pyrethroid	Spray	0.3-0.6	II
β -Cyfluthrin	Pyrethroid	Spray	0.25	II
Bifenthrin	Pyrethroid	Spray	0.48-0.96	II
Cyfluthrin	Pyrethroid	Spray	0.40	II
		Dust	0.5	
		Aerosol	0.2-0.4	
Cyphenothrin	Pyrethroid	Spray	1-3	II
		Aerosol	1-3	
		Microcapsule	1-3	
D,D-trans-Cyphenothrin	Pyrethroid	Spray	0.5-1.5	NA
		Aerosol	0.5-1.5	
		Microcapsule	0.5-1.5	
Deltamethrin	Pyrethroid	Spray	0.30	II
		Dust	0.5	
		Aerosol	0.1-0.25	
Esfenvalerate	Pyrethroid	Spray	0.5-1	II
Etofenprox	Pyrethroid	Spray	5-10	U
		Dust	5	
		Aerosol	0.5	
λ -Cyhalothrin	Pyrethroid	Spray	0.15-0.3	II
Permethrin	Pyrethroid	Spray	1.25-2.5	II
		Dust	5.0	
		Aerosol	2.5-5.0	
Fipronil	Arylpyrazole	Bait	0.1-0.5	II
Sulfuramid	Sulfonamide	Bait	10	III

*substanțe active

**Substanțe care prezintă un pericol pentru sănătate sau mediu, în sensul Regulamentului (CE) nr.1272/ 2008, inclusiv modificările ulterioare, conf. Anexei V la Regulamentul 528/2012, Regulamentul 830/2015).*

*** Numele substanțelor active "Pyrethrins" și/sau "Pyrethrins și Pyrethroids" se află în documentația UE pentru Biocide (Reg 528/2012).*

3. Combatere prin metode genetice:

- introducerea în populație a unor masculi afectați genetic.
- introducerea unor genotipuri cu capacitate vectorială slabă.

4. Combatere prin metode hormonale:

- exohormoni cu rol în agregarea insectelor, în împerechere.
- endohormoni cu rol în năpârlire, creștere, metamorfoză.
- hormonii de sinteză sunt folosiți în momeli toxice, capcane feromonale (ex. cu periplanonă și germacren), ca hormoni juvenoizi, etc.

5. Combatere prin metode biologice:

- introducerea unor dușmani naturali în ecosisteme lor, în stadiul de ooteca, ex viespi parazitoide care-și depun pontă în ooteca blatidelor iar larvele se hrănesc și distrug ootecile.

Recomandările noastre sunt de ordin științific, compania prestatoare SC CLP ECOSERV SRL stabilește modalitățile și metodele de combatere de comun acord cu beneficiarii prestațiilor respective, în vederea obținerii unor rezultate cât mai bune privind protejarea populației și mediului.

Bibliografie și webgrafie:

1. WHO/CTD/WHOPES/97.2 - Chemical methods for the control of vectors and pests of public health importance
2. WHO/CDS/NTD/WHOPES/GCDPP/2006.1 – Pesticides and their application for the control of vectors and pests of public health importance. Sixth edition
3. <https://echa.europa.eu/ro/guidance-documents/guidance-on-biocides-legislation>
4. https://www.who.int/whopes/resources/technical_documents_and_guidelines/en/
5. https://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0011/98426/E91435.pdf
6. https://ec.europa.eu/echo/files/evaluation/watsan2005/annex_files/WHO/WHO1Environmental_health_guideline/em2002chap10.pdf

COMANDANTUL - DIRECTOR GENERAL AL INSTITUTULUI NAȚIONAL
DE CERCETARE- DEZVOLTARE MEDICO-MILITARĂ „CANTACUZINO”
Col.dr.med.

Ștefan-Daniel PREOTEASA

Director CNEISPABCRN
CSI, Dr. Ani COTAR

Șef Laborator Entomologie Medicală
CSI, Dr. Vladimirescu Alexandru

RAPORT DE CONSULTANȚĂ

nr. 70/ 26.07.2024

Urmare a achiziției directe din SICAP nr. DA 36163127 din data de 19.07.2024, prin care solicitați prestarea serviciului *“Consultanță de specialitate pentru combaterea culicidelor vectoare de boli și transmitătoare de disconfort”* prin recomandări legate de metodologia tratamentelor de dezinsecție pe domeniul public și privat, vă comunicăm următoarele:

Așezare geografică

Municipiul Pașcani este situat în partea de nord-est a României, pe valea Siretului, în vestul județului Iași, la intersecția paralelor 47°15' latitudine nordică, cu meridianul de 26°44' longitudine estică. La sud se mărginește cu comunele Miroslavești și Stolniceni-Prăjescu, la est cu Ruginoasa și Todirești, la nord cu Vânători și Lespezi, iar la vest cu Valea Seacă.

În partea de jos a orașului, la 208 m altitudine față de nivelul mării, sunt localitățile suburbane Lunca Pașcani și Blăgești, iar în partea din deal, la peste 250 m altitudine, găsim localitățile suburbane Gâștești, Boșteni și Sodomeni.

Municipiul Pașcani are o suprafață de 75,49 km².

Relieful

Teritoriul administrativ al municipiului Pașcani este situat în partea de sud a Podișului Sucevei, ocupând de la vest la est următoarele subunități cu caracteristici distincte:

- Podișul Fălticenilor, cunoscut și sub numele de Podișul Moțca, se caracterizează prin prezența unor culmi deluroase la limita vestică a teritoriului, cu altitudini de peste 400 – 450 m, altitudinea maximă fiind 456 m, în dealul Runcul și 455 m în dealul Lutăriei.

- Culoarul Siretului se suprapune luncii și teraselor de luncă ale râului Siret, constituind o suprafață plană, largă de 3,5 – 4,3 km și cu altitudine de 205 – 215 m.

- Podișul Dealul Mare este reprezentat prin subdiviziunea șei Ruginoasa – un ansamblu de dealuri largi și platouri, unele constituind fragmente de terase ale râului Siret, cu altitudini de 225 – 355 m.

- Lunca Siretului se prezintă sub forma unei suprafețe plane, cu lățime de 4,3 km în nord și 3,5 km în sud, cu altitudine maximă de 215 – 205 m.

Altitudini maxime se ating în dealul Runcul - 456m și în dealul Lutăriei - 455m. Orașul s-a dezvoltat pe o succesiune de terase, de la contactul cu lunca Siretului, până la dealurile mai înalte din vestul teritoriului, cu diferențe de nivel de până la 200 m. Cele mai bine individualizate și vizibile sunt terasele inferioare cu altitudini de 20-30 m și 50 -60 m, cu un plan ușor înclinat și cu o dezvoltare de 2,5–3 km. Versanții din municipiu, care mărginesc terasele și interfluviile, au substrat litologic de depozite loessoide de terasă și argilo-marnoase sarmațiene.

Rețeaua hidrografică

Zona municipiului Pașcani este bogată în ape de suprafață și subterane, principalul curs de apă fiind râul Siret, care traversează teritoriul localității de la nord la sud, prin est. Acesta se distinge printr-o vale largă, debitul fiind influențat de factorii climatici. Siretul are 6 pârauri ca și afluenți.

Pe raza municipiului nu există lacuri naturale, dar sunt amenajate heleștee, iazuri și lacuri de baraj, ex.Peștișorul.

Relieful depresionar-colinar ce alternează cu umiditatea din lunca Siretului dar și cu apele stagnante artificiale, favorizează dezvoltarea potențialilor vectori de culicid.

Clima municipiului Pașcani este de tip temperat - continental de nuanță moderată, specifică dealurilor cu altitudini între 200 și 400 m.

Temperatura medie anuală este de 8,4 °C, cu un maxim mediu în luna iulie de 20,1°C și un minim mediu în ianuarie de – 2,7°C. În cursul anului creșterile interlunare cele mai pronunțate se înregistrează între martie – aprilie (6,7°C) și aprilie – mai (5,8°C), iar descreșterile cele mai mari între octombrie – noiembrie (6,4°C) și septembrie – octombrie (5,0°C).

Precipitațiile atmosferice sunt moderate, cantitatea medie anuală fiind de 534,0 mm. Cele mai mari cantități medii lunare de precipitații se înregistrează în luna iunie (91,6mm), iar cele mai mici în luna februarie (17mm).

*Cantitățile mari de precipitații, care cad mai ales vara sub formă de averse torențiale, antrenează inundațiile la nivelul terenurilor plate urmate de băltiri pe anumite perioade. Astfel, în perimetrul orașului se pot forma mici depresiuni în care apa acumulată din precipitații stagnează temporar producând în anumite perioade ale anului *băltiri*.*

O altă caracteristică pentru regimul pluviometric al zonei Pașcani este și manifestarea fenomenului de secetă, fie prin deficitul precipitațiilor, fie prin lipsa acestora pentru o perioadă, cel mai adesea în lunile iulie, august, septembrie.

Vremea severă cu perioade de caniculă alternând cu ploi abundente creează cadrul natural perfect pentru creșterea și dezvoltarea populațiilor de țânțari, atât din genul *Culex*, cât și din genul *Aedes*, mai exact *Aedes albopictus*, o specie invazivă, pătrunsă în țara noastră și cunoscută și sub numele de țânțarul tigru.

În consecință, atât regimul de precipitații cât și temperatura, favorizează alături de cadrul natural și poziția geografică, dezvoltarea populațiilor de culicide potențial vectoare de boli și producătoare de disconfort.

Floră și fauna.

Data fiind așezarea sa geografică și condițiile climatice menționate, orașul Pașcani și împrejurimile sale prezintă o floră bogată, caracteristică zonelor de podiș. Câteva pâlcuri de păduri de luncă din Valea Siretului se află în arealul propriu-zis al orașului, predominând fagul, carpenul, gorunul, teiul, mesteacănul, și în proporție mai mică: paltinul, arțarul, ulmul, frasinul, stejarul, teiul argintiu și cireșul sălbatic. Dintre arbuști, mai răspândiți sunt: alunul, vornicelul, dârmozul, cornul și socul.

În locurile mlăștinoase crește papura, rogozul, nufărul galben, mătasea broaștei, săgeata apei. Întâlnim și floră decorativă variată, care include: salvii, petunii, begonii, micșunele, regina noptii, laleaua, bujorul, mușcate, trandafiri etc.

Așezarea geografică a teritoriului, varietatea reliefului, clima și vegetația se resfrâng în mod direct asupra faunei. Astfel, fauna este diversificată, în municipiul Pașcani găsim: mamifere - veveriță, căprioară, mistreț, lup, vulpe, iepure, pisică sălbatică, dihor, popândău, șoareci, păsări - vrabie, sturz, mierlă, ciocănitoare, porumbel sălbatic, cintează, pupăză, graur, uliu, bufniță, reptile - șarpe de pădure, gușter, șopârle. În bălțile din Lunca Siretului se găsesc: rața sălbatică, gâsca sălbatică, lișița, bătlanul și batracieni.

Cadrul geografic pe care-l oferă, rețeaua hidrografică, reprezentată de râul Siret și afluenții lui, habitatele naturale de interes comunitar aflate în arealul municipiului, zonele împădurite din împrejurimi, parcurile și zonele verzi de agrement reușesc să îmbine o mare diversitate de peisaje, floră și faună, unde se dezvoltă turismul de sfârșit de săptămână sau turismul de recreere (cinegetic, agrement piscicol susținut de amenajările turistice de la Codrii Pașcanilor, de pădurea din perimetrul comunei Moșca, de ieșirile în zona apropiată a râului Siret) dar și turismul cultural - istoric-muzeistic, susținut de existența unor monumente cu valoare istorică, biserici, case memoriale, palatul ce a aparținut familiei domnitorului Al. I. Cuza de la Ruginoasa, s.a.

NECLASIFICAT

Datele Institutului Național de Statistică - Direcția Județeană de Statistică Iași, arată că în ultimii ani orașul Pașcani, și vecinătățile sale sunt vizitate de un număr din ce în ce mai mare de turiști, atât români cât și străini, și datorită monumentelor istorice, monumentelor de artă religioasă, vestigiilor arheologice și rezervațiilor naturale.

Conform recensământului efectuat în 2021, populația rezidentă a municipiului Pașcani este de 30.766 de locuitori.

De aceea este imperativ necesar să se elimine riscurile de îmbolnăvire pentru populația rezidentă cât și pentru turiștii sezonieri.

Fauna de culicide este diversă și relativ abundentă în teritoriul descris mai sus, care oferă o mare varietate de situri naturale și artificiale. În afară de marea varietate de situri naturale de dezvoltare a larvelor de culicide și existente în toată zona datorate condițiilor oro-hidrografice, există de asemenea, o mare varietate de situri artificiale, favorabile dezvoltării în special a larvelor de *Culex pipiens*.

Fig. 1. Larve și pupe de *Culex pipiens* (original)

Țânțarii din specia *Culex pipiens*, incluzând în zonele urbane și forma sa autogenă *molestus* (care este prezentă și se poate dezvolta și în sezonul rece în subsoluri și rețelele de termoficare ale orașului și care poate dezvolta și depune ouă fără a se hrăni în prealabil cu sânge), sunt implicați în transmiterea virusului West Nile la om.

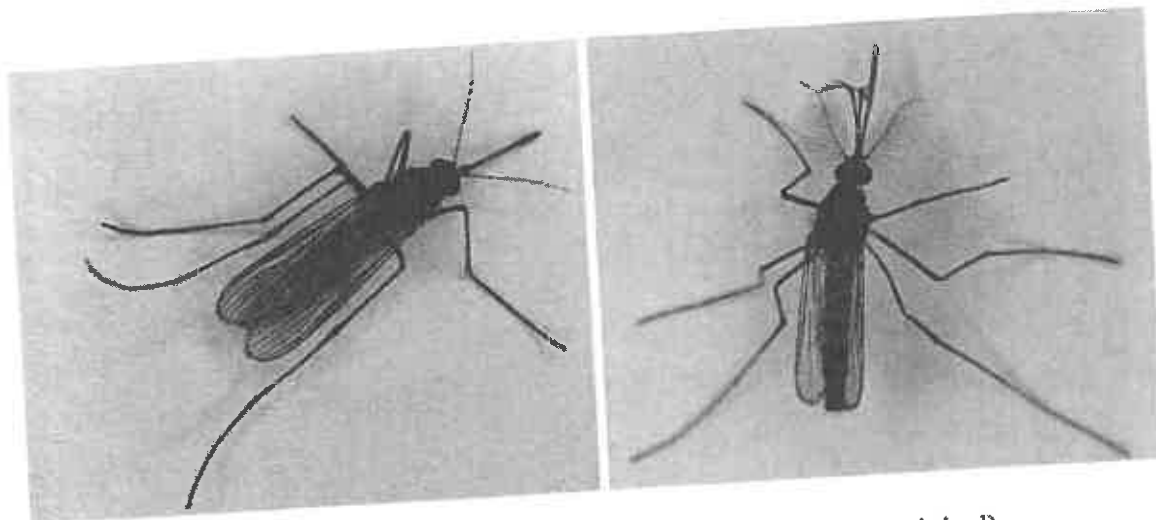

Fig. 2. Femelă și mascul de *Culex pipiens* (original)

În ultimii 5 ani (2019 -2023), numărul total de cazuri confirmate de infecție cu virus West Nile în țara noastră a fost de 232, dintre care 27 de persoane au decedat (11,64% mortalitate).

14 cazuri au fost înregistrate în județul Iași, cu 1 deces (7,14% mortalitate), astfel:

- în anul 2019, numărul total de cazuri de infecție cu virus West Nile înregistrate în toată țara a fost de 66, cu o incidență totală de 0.17/100.000 locuitori. Din cele 66 cazuri de infecție, 8 persoane au decedat. În acest an, în județul Iași s-au înregistrat 4 cazuri confirmate de infecție cu VWN, o persoană a decedat.

- în anul 2020, numărul total de cazuri de infecție cu virus West Nile înregistrate în toată țara a fost de 6, o persoană a decedat. În județul Iași nu s-au înregistrat cazuri de infecție.

- în anul 2021, numărul total de cazuri de infecție cu virus West Nile înregistrate în toată țara a fost de 7, o persoană a decedat. Nici în acest an în județul Iași nu s-au înregistrat cazuri de infecție.

- în anul 2022, numărul total de cazuri de infecție cu virus West Nile înregistrate în toată țara a fost de 53, cu un număr de 5 decese. În județul Iași s-au înregistrat 3 cazuri de infecție, toate au avut o evoluție favorabilă.

- în anul 2023, numărul total de cazuri de infecție cu virus West Nile înregistrate în toată țara a crescut semnificativ la 105, cu un număr de 12 de decese. În județul Iași s-au înregistrat 7 cazuri de infecție, care ca și în anul precedent, au avut o evoluție favorabilă.

De reținut însă, că în fiecare an numărul total de cazuri de infecție cu VWN pe teritoriul țării noastre este mult mai mare, dar acestea trec neobservate, sub forma "gripelor de vară", nefiind confirmate ca infecții transmise de țânțari.

Astfel, activitatea de dezinsecție la nivel comunitar trebuie să fie îndreptată în principal împotriva culicidelor și este necesară atât pentru eliminarea riscurilor de îmbolnăvire a populației (infecții cu virusul West Nile - VWN și cu alte arbovirusuri, riscul de apariție a unor cazuri autohtone de malarie) cât și pentru scăderea sau eliminarea disconfortului produs de aceste insecte.

Specia *Culex pipiens* reprezintă 90 – 95 % și chiar mai mult din fauna de țânțari din ecosistemele antropice în perioada epidemică - lunile aprilie – octombrie din fiecare an.

Supravegherea și combaterea culicidelor trebuie să acopere întreaga localitate pentru asigurarea unei eficiențe maxime. Din acest motiv, acțiunile de combatere a țânțarilor se efectuează pe întreg domeniul public cât și privat.

Activitățile de combatere încep din martie- aprilie și continuă lunar până în octombrie-noiembrie, în funcție de evoluția populațiilor de culicide sub influența factorilor climatici caracteristici anului respectiv în zona descrisă mai sus.

Supravegherea și combaterea culicidelor trebuie să se desfășoare permanent pe baza unui program/ plan anual, care include mai multe tipuri de activități ce vor viza prioritar schimbarea condițiilor de mediu din teritoriul vizat prin eliminarea sau modificarea a cât mai multe habitate pentru a le face improprie dezvoltării țânțarilor.

Pe lângă aceste activități care au efecte benefice pe termen lung, programul va cuprinde și modalitățile de supraveghere permanentă a populațiilor de culicide și de intervenție prin aplicarea măsurilor de combatere în momentele potrivite, utilizându-se produse biocide eficiente.

Obiectivele activității de combatere a culicidelor se stabilesc luându-se în considerare în primul rând, tipurile de habitate de dezvoltare a larvelor existente în zonă, iar în al doilea rând, locurile de adăpostire a adulților din imediata vecinătate a omului, unde are loc contactul cu țânțarii și există posibilitatea de transmitere a unor boli și / sau de apariție a disconfortului.

Datorită numeroaselor tipuri de ecosisteme naturale dar și antropice existente în municipiul Pașcani, tratamentele trebuie aplicate în cursul primăverii și începutul verii și sunt foarte importante pentru că vizează mai multe obiective:

- combaterea speciilor de țânțari de primăvară (din genurile *Aedes* și *Ochlerotatus*, cu rol în menținerea și amplificarea virusului West Nile), care au în marea lor majoritate o singură generație pe an și depun ouă care ierneză pe sol;
- combaterea adulților speciilor din genurile *Culex* (vectori de West Nile) și *Anopheles* (vectori de malarie) care au ieșit din hibernare și care depun ouă, inițiind ciclurile de dezvoltare din anul respectiv;
- combaterea primelor generații de *Culex pipiens* din anul respectiv (vectorul principal care transmite virusul West Nile la om).

În timpul verii și începutul toamnei activitățile de combatere vizează în special populațiile de *Culex pipiens* ce includ generații suprapuse, care pot fi foarte abundente în anumite condiții climatice și care includ atât forma ecologică *pipiens* de exterior, cât și forma autogenă *molestus* de interior (aceasta din urmă este prezentă și se poate dezvolta și în sezonul rece în subsolurile blocurilor și în rețelele de termoficare și poate dezvolta și depune ouă fără a se hrăni cu sânge).

Tratamentele care se aplică în timpul toamnei urmăresc scăderea numărului de țânțari care intră în hibernare și implicit reluarea ciclurilor de dezvoltare din anul următor la un nivel mai scăzut.

Pentru asigurarea eficacității activităților de combatere, tratamentele insecticide trebuie să fie aplicate concomitent împotriva larvelor și adulților de culicide.

În scopul stabilirii zonelor, momentelor și metodologiilor de aplicare a tratamentelor este necesar să se efectueze investigații entomologice în zonele respective. Acestea vor identifica habitatele de dezvoltare a larvelor și de adăpostire a adulților, speciile prezente și densitățile existente, date absolut necesare pentru stabilirea condițiilor de aplicare a tratamentelor și a metodologiilor respective, de la stabilirea zonelor și momentelor de aplicare, la alegerea produselor insecticide și a formulărilor adecvate, la stabilirea dozelor, a procedurilor de aplicare și până la stabilirea numărului și intervalelor de aplicare a tratamentelor când acest lucru este necesar.

Pentru asigurarea eficacității activităților de combatere, tratamentele insecticide vor fi preponderent antilarvare.

În oraș, în general, marea majoritate a habitatelor de dezvoltare a larvelor de țânțari este reprezentată de apa din subsolurile blocurilor, de multitudinea de acumulări de apă legate de rețelele de distribuție a apei potabile, cele de canalizare și evacuare a apelor uzate și cele de termoficare (unde este cazul, o mare parte sunt debransate). La acestea se adaugă recipientele de diverse feluri, cu apă, din gospodăriile individuale cu curți și grădini (gospodării de tip rural care sunt destul de numeroase în oraș).

Cursurile de apă, aflate pe raza municipiului și împrejurimi, Siretul și cei 6 afluenți, iazurile și lacuri de baraj, nu reprezintă în întregul lor focare de dezvoltare a larvelor de țânțari, ci numai unele zone de la mal, de obicei puțin numeroase și cu condiții speciale (pereu deteriorat unde se formează mici bălți temporare, vegetație crescută la mal în zone de mică adâncime a apei etc.).

Cantitățile mari de precipitații, care cad mai ales vara sub formă de averse torențiale, determină inundații frecvente în bazinul Siretului, care duc la acumulări permanente și temporare de apă stagnantă, creând condiții foarte favorabile de formare și dezvoltare a cuiburilor larvare.

Tratamentele antilarvare în așezările umane, efectuate de la sol, sunt prioritare datorită următoarelor avantaje:

- se aplică numai în habitatele unde există larve, care reprezintă suprafețe restrânse, strict delimitate și detectabile precis în spațiu;
- consumul de insecticide este redus, ceea ce înseamnă nu numai costuri scăzute dar și poluare scăzută (mai ales dacă se utilizează larvicide bacteriene, nepoluante);
- eficacitatea este maximă, iar populațiile de țânțari adulți care apar ulterior sunt mult mai puțin abundente.

NECLASIFICAT

O bună combatere a larvelor de țânțari duce la scăderea semnificativă a ponderii tratamentelor chimice împotriva adulților de țânțari, până la eliminarea acestor tratamente în unele zone și perioade. De aceea este recomandabil ca tratamentele antilarvare să ocupe locul preponderent în activitățile de combatere a țânțarilor.

Ordinea priorităților în aplicarea tratamentelor va ține seama de ponderea focarelor larvare din teritoriul respectiv în dezvoltarea populațiilor de țânțari este următoarea:

- Subsolurile inundate și focarele formate pe întreaga rețea de canalizare și evacuare a apelor uzate și pe cea de termoficare vor fi tratate cu prioritate;
- Recipientele cu apă din gospodăriile individuale cu curți și grădini; în acest caz este eficientă aplicarea recomandării de a se schimba apa din recipiente la intervale de maximum 6 – 7 zile în sezonul cald;
- Unele zone de pe malurile lacurilor și canalelor unde exista vegetație. Luciul de apă al lacurilor nu este habitat prielnic pentru dezvoltarea larvelor de țânțari și nu se tratează.
- Bălțile temporare care apar în diferite zone, mai ales primăvara și uneori toamna.

În tratamentele antilarvare se vor utiliza insecticidele bacteriene pe bază de *Bacillus thuringiensis israelensis* și *Bacillus sphaericus*, produse care conțin regulatorii de creștere diflubenzuron, methoprene, pyriproxyfen și triflumuron și produse conținând insecticidul organofosforic temephos.

Insecticide (substanțe active)*, doze recomandate de OMS pentru tratamentele larvicide

Active ingredient (AI)	Dosage (AI/ha)	Residual time
Organophosphates		
Temephos	56–112 g	2–4 weeks
Bioinsecticides		
<i>Bacillus thuringiensis</i> var. <i>israelensis</i> (strain H14)	250 g	5–10 days
<i>Bacillus sphaericus</i>	250 g	1–3 weeks
Growth regulators		
Diflubenzuron	25–100 g	1–4 weeks
Methoprene	100–1000 g	4–8 weeks
Pyriproxyfen	100 g	4–8 weeks
Surface oils	3–5 litres	2–10 days

Sursa: OMS

Nu se vor utiliza ca larvicide produse ce conțin carbamați și nici cele care conțin piretroizi de sinteză, deoarece au un spectru larg de acțiune asupra organismelor care nu sunt ținta combaterii, au un mare potențial de inducere a rezistenței țânțarilor prin acțiunea lor asupra larvelor și produc puternica poluare a mediului înconjurător.

Larvicidele bacteriene *Bacillus thuringiensis israelensis* și *Bacillus sphaericus* au acțiune specifică asupra larvelor de culicide și nu sunt dăunătoare altor organisme acvatice sau terestre, inclusiv omului.

Produsele ce conțin ca substanță activă insecticidul organofosforic temephos sunt de preferat ca larvicide față de alte insecticide chimice deoarece au acțiune specifică asupra larvelor de culicide, au DL_{50} în jurul valorii de 8600 mg substanță activă/ kg la șobolan fără efecte negative asupra omului și animalelor.

Combaterea țânțarilor adulți nu este recomandabilă ca metodă prioritară, ea reprezintă o metodă complementară în anumite momente și locuri în combaterea culicidelor. **Este mult mai ușor să combați stadiul larvar decât stadiul adult.**

Tratamentele insecticide împotriva adulților de țânțari se aplică în locurile lor de adăpostire, cele din localitate fiind preponderent interioare și în măsură mai mică în exterior, respectându-se următoarea ordine de priorități:

- Subsolurile, casa scărilor, holurile de intrare și coridoarele de blocuri;
- Adăposturile de animale și cotețele de pășări;
- Vegetația din imediata vecinătate a unor locuințe sau a unor habitate de dezvoltare a larvelor, în situații deosebite, când acțiunile antilarvare au fost deficitare și densitățile de adulți au crescut foarte mult.

Produsele insecticide utilizabile în principalele tipuri de tratamente asupra țânțarilor adulți:

În tratamentele de interior asupra adulților de țânțari se vor utiliza produsele ce conțin organofosforice, carbamați (bendiocarb) și/ sau piretroizi de sinteză (cyfluthrin, cypermethrin, deltamethrin), condiționate sub formă de concentrate emulsionabile, pulberi muiabile, granule dispersabile în apă, suspensii concentrate, care pot asigura o anumită remanență a acțiunii insecticidului când sunt aplicate pe suport. Aceleași produse insecticide se vor utiliza inclusiv în subsoluri și în rețelele de canalizare unde vor acționa atât asupra adulților cât și asupra larvelor de țânțari.

În tratamentele spațiale din mediul exterior, se vor utiliza produse conținând insecticide organofosforice (diclorvos=DDVP), carbamați (bendiocarb), piretroizi de sinteză (cyfluthrin, cypermethrin, deltamethrin, permethrin), uneori în amestec și adecvat condiționate pentru aplicarea ca ULV și aerosoli reci (în cazul oricăror substanțe active) sau ceață caldă (numai produse cu DDVP, cyfluthrin, permethrin).

Eficacitatea tratamentelor cu astfel de produse insecticide depinde în mare măsură de performanțele aparaturii utilizate în aplicare, de aplicarea corectă de către operatori și de locul și modul în care se aplică tratamentele.

NECLASIFICAT

Insecticide (substanțe active)*, doze recomandate de OMS pentru tratamentele de interior asupra adulților de țânțari, efect rezidual și mod de acțiune

AI	Dosage (AI/m ²)	Residual effect	Mode of action
Organophosphates			
Fenitrothion	1–2 g	3 months or more	Contact and ingestion
Malathion	1–2 g	2–3 months	Contact
Pyrethroids			
Cypermethrin	0.5 g	4 months or more	Contact
Deltamethrin	0.05 g	2–3 months	Contact
Permethrin	0.5 g	2–3 months	Contact

Sursa: OMS

Insecticide (substanțe active)*, doze și metode recomandate de OMS pentru tratamentele de exterior asupra adulților de țânțari

AI	Dosage (AI/ha) cold fog	Dosage (AI/ha) thermal fog
Organophosphates		
Fenitrothion	250–300 g	270–300 g
Fenthion	112 g	—
Malathion	112–693 g	500–600 g
Pyrethroids		
Bioresmethrin	5–10 g	20–30 g
Deltamethrin	0.5–1.0 g	—
Permethrin	5–10 g	—

Sursa: OMS

Pentru ca Tetrametrinul figurează pe site-ul Agenției Europene pentru Produse Chimice (echa.europa.eu) ca un potențial carcinogen NU ÎL RECOMANDĂM.

Tratamentele spațiale în mediul exterior au în general eficacitate extrem de scăzută, nu pot cuprinde toate locurile de adăpostire ale țânțarilor adulți care sunt preponderent interioare, nu au remanență, sunt extrem de poluante pentru mediu, au un grad mare de toxicitate pentru om și alte viețuitoare și necesită costuri ridicate. Ele trebuie să se aplice numai pe zone puțin întinse și perfect circumscrie (de ex. vegetația din apropierea locuințelor în care țânțarii se află în densități ridicate la un moment dat), având drept scop reducerea imediată a numărului acestor insecte în zonele respective. Ele se aplică mai ales în situații epidemice, pentru a se limita transmiterea agentului patogen sau când există un disconfort foarte puternic.

NECLASIFICAT

Aceste tratamente au efect de scurtă durată (una – doua zile) și nu au efect remanent nici în cazul utilizării unor substanțe active care în alte tipuri de tratamente (în interioare pe suport) produc efectul respectiv. De aceea, în tratamentele spațiale în exterior nu se recomandă insecticide cu remanență ridicată; un al doilea motiv de evitare a acestora este că ele ajung foarte repede în apa și sol unde persista apoi ca elemente poluante.

Pentru mărirea efectului tratamentelor împotriva adulților este recomandabil ca tratamentele spațiale să fie cuplate cu tratamente antilavare în zona respectivă. Reapariția țânțarilor adulți la scurt timp după efectuarea tratamentelor spațiale se datorează mai ales apariției lor din habitate larvare netratate, iar pe de alta parte, migrării adulților din zone învecinate sau ieșirii lor din locurile de adăpostire în care nu au avut de suferit din cauza tratamentelor spațiale.

Pentru a se obține o eficacitate mai ridicată a tratamentelor în spații deschise împotriva țânțarilor adulți este recomandabil să se utilizeze tratamente de la sol sub forma de ceață caldă și rece sau ULV (volum ultra redus), cu aparatura purtată de operatori sau instalată pe autovehicule. Indiferent de aparatura utilizată pentru aplicarea tratamentului aceasta trebuie să fie dotată cu duze adecvate care să aerosolizeze produsul insecticid producând particule de mărimea adecvata tipului de tratament și condițiilor în care se aplică.

Tratamentele ULV de la sol sunt de preferat pentru că se aplică strict în zonele selectate, perfect circumscrise, utilizează cantități destul de reduse de produse insecticide, reducându-se astfel gradul de poluare și riscul de toxicitate pentru om și alte organisme (albine etc.). Aceste tratamente cuprind eficient întreaga vegetație de la sol până la vârfurile copacilor. Prin utilizarea aparaturii purtată de către operatori se tratează strict și cu eficacitate mai ridicată zonele selectate, perfect circumscrise comparativ cu utilizarea aparaturii purtate pe autovehicule.

Tratamentele cu aparatură purtată pe autovehicule se utilizează de regulă numai în situații epidemice în interiorul localităților (când există populații de culicide cu densități extrem de ridicate în vegetația din imediata vecinătate a locuințelor). Aceste tratamente cuprind și exteriorul locuințelor și gospodăriilor și ele se efectuează simultan cu tratamente remanente de interior pe suport împotriva adulților.

În combaterea populațiilor de țânțari vectori de boli și producători de disconfort recomandăm evitarea tratamentelor din avion, mai ales asupra asezărilor umane și a marilor întinderi permanente de apă (lacurile) și alte cursuri de apă.

Această recomandare se referă atât la acțiunile de combatere a larvelor cât și la cele îndreptate împotriva adulților de țânțari.

Tratamentele din avion se justifică numai pe suprafețe de mare întindere cu condiții ecologice uniforme (mlăștini, zone inundate unde apa de mică adâncime sau numeroasele bălți formate persista cel puțin două – trei săptămâni în sezonul cald), nefiind recomandate în localitate din următoarele motive:

- au eficacitate extrem de scăzută, practic nulă, din cauza că locurile de adăpostire ale adulților de țânțari în localități sunt mai ales în interioare, unde nu sunt afectați de astfel de tratamente;
- nu au nici un efect asupra focarelor larvare din subsoluri, rețele de canalizare, mici bălți, care reprezintă aproape exclusiv locurile de dezvoltare a larvelor de țânțari în localități;
- tratamentele din avion sunt extrem de poluante și au costuri foarte ridicate.

Recomandăm aplicarea corelată a tratamentelor spațiale de la sol, care vor viza în primul rând locurile de adăpostire a adulților de țânțari, atât cele interioare (subsolurile, casa scării, holurile de intrare și coridoarele din blocuri, adăposturi de animale și cotețe de păsări din curți etc.) cât și exterioare (vegetația din imediata vecinătate a blocurilor sau a altor locuințe, în perioadele când apar adulți de țânțari în număr mai ridicat din cauza neglijării tratamentelor antilarvare în zona respectivă).

Precizăm, de asemenea, că nu au nici un fel de justificare tratamentele preventive în lipsa larvelor sau adulților de țânțari și de asemenea, nu se vor aplica tratamente împotriva țânțarilor fără a se face în prealabil controlul entomologic pentru depistarea prezentei acestora și stabilirea habitatelor active.

Metodologia planurilor de combatere a țânțarilor locali care se aplică în prezent trebuie să aibă în vedere și posibilitățile de combatere a țânțarului invaziv *Aedes albopictus* (*Stegomyia albopicta*), prezent în anumite zone învecinate și care ar putea fi vector pentru anumiți patogeni, inclusiv pentru virusul Zika.

Metodologia de combatere va ține seamă și de biologia și ecologia acestei specii și va urmări prevenirea instalării ei în populații stabile și/sau reducerea acestor populații acolo unde există, pentru eliminarea riscului epidemiologic și disconfortant.

Răspândirea globală a acestei specii, originare din pădurile tropicale ale Asiei de Sud-Est, este în principal rezultatul unor activități umane, între care, mai ales transportul pe plan global al anvelopelor uzate, adesea purtătoare de ouă aflate în diapauză ale speciei, comerțul cu plante tropicale ornamentale de tipul 'lucky bamboo', dar și transportul public sau privat la distanțe mari (mai ales din vestul către estul Europei). Predicțiile schimbărilor climatice sugerează că răspândirea acestei specii va cuprinde noi teritorii în viitor.

Aedes albopictus își depune ouăle pe substraturi uscate sau umede, în imediata apropiere a apei, atât în habitate naturale (mici colecții de apă pe sol, scorbură, însă nu se dezvoltă în lacuri și bălți de dimensiuni mari), dar mai ales în habitate artificiale rezultate din activitățile omului (containere în care se depozitează apa în gospodării pentru diverse activități; recipiente pentru adăparea animalelor; obiecte de tip container aruncate, în care se acumulează apa de ploaie; scurgeri și acumulări de apă legate de infrastructura urbană incorect întreținută etc.). Materialele vegetale, cel mai adesea frunze căzute, macerate, sedimentate în astfel de habitate de tip container asigură un mediu favorabil pentru larve.

NECLASIFICAT

Se pare că larvele nu se dezvoltă în ape salmastre sau sărate. În Europa, specia arată în general preferință pentru habitatele urbane și suburbane.

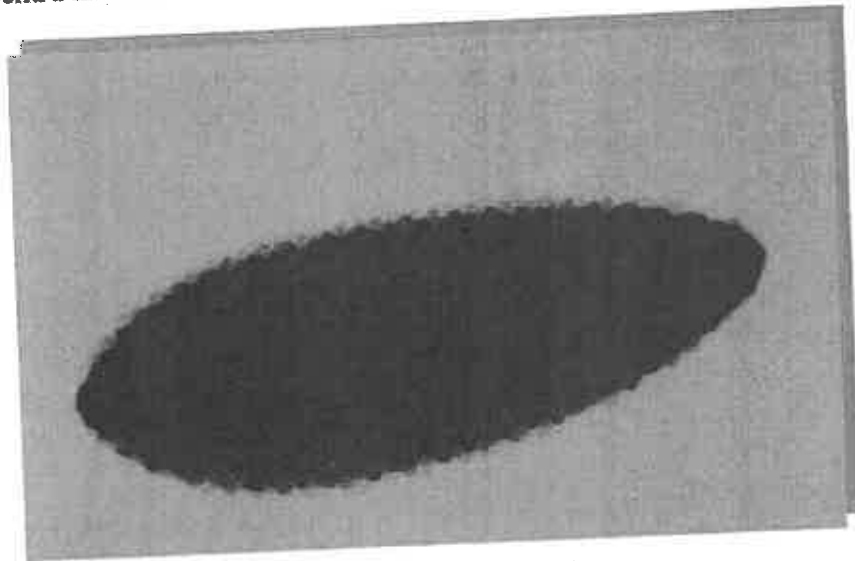

Fig.3. Ou de *Aedes albopictus* (original)

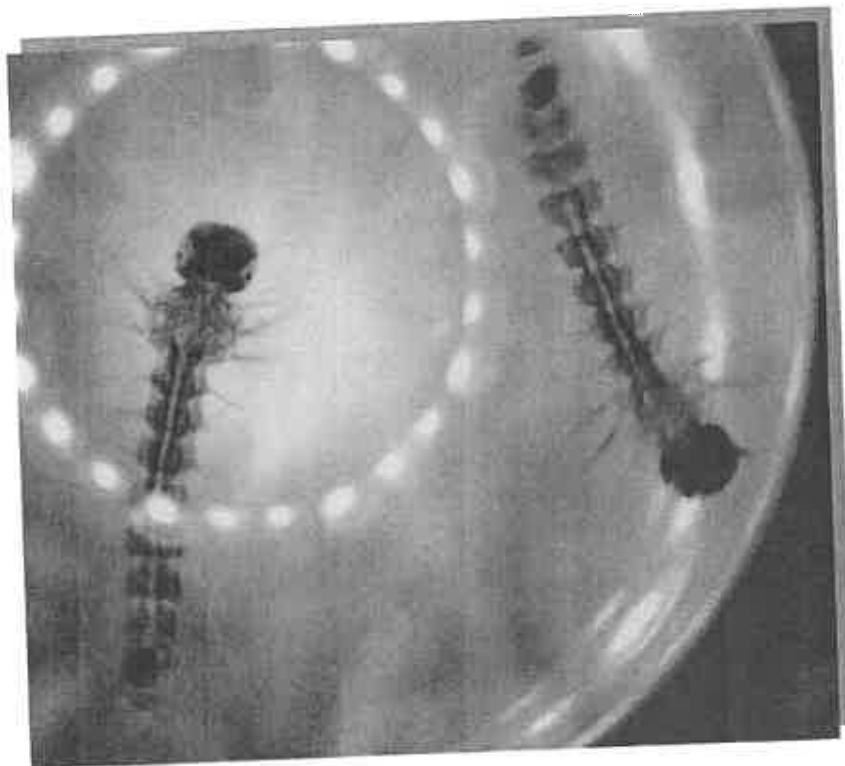

Fig.4a. Larve de *Aedes albopictus* (original)

NECLASIFICAT
13 din 20

NECLASIFICAT

Dezvoltarea larvară poate dura 3 – 4 săptămâni, dar în condiții de temperatură ridicată poate avea loc în timp mult mai scurt, chiar de numai o săptămână. Specia este polivoltină, deci poate avea mai multe generații pe an.

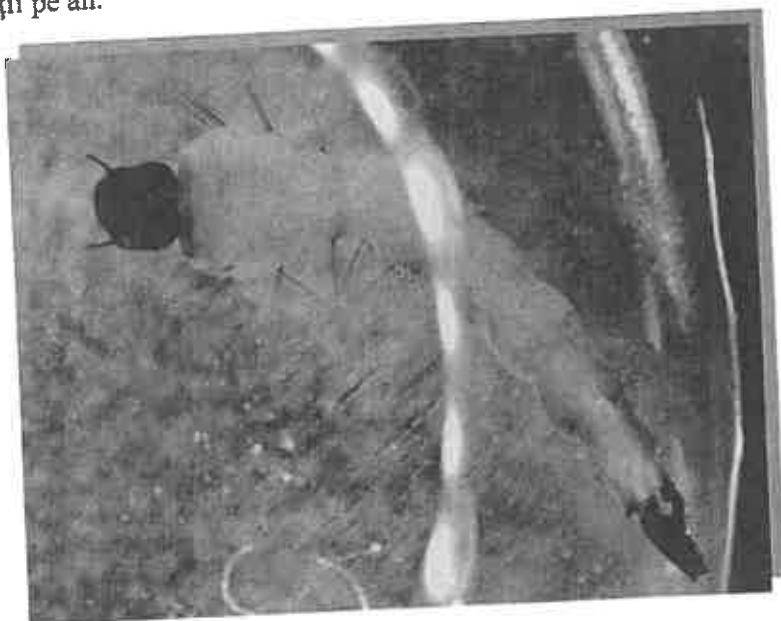

Fig.4b. Larva de *Aedes albopictus* (original)

Fig.5. Pupă de *Aedes albopictus* (original)

NECLASIFICAT
14 din 20

NECLASIFICAT

Femelele trăiesc de obicei 3 – 4 săptămâni. În climatul temperat, toamna, când temperatura și numărul de ore zilnice de lumină scad, femelele depun ouă care intră în diapauza de iarnă și supraviețuiesc la -10 °C până în primăvara următoare, în aprilie – începutul lunii mai. Adulții apar începând cu mijlocul lunii mai, iar abundența lor crește și atinge valorile cele mai ridicate în a doua parte a verii și toamna până în octombrie.

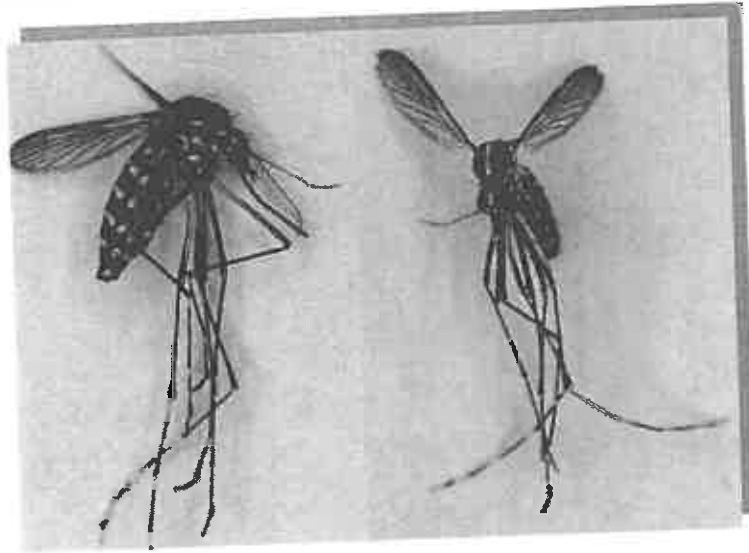

Fig.6a. Femelă de *Aedes albopictus* (original)

Aedes albopictus se poate hrăni pe diverse animale, dar are o preferință deosebită pentru sângele uman. Femelele sunt agresive de obicei în timpul zilei și în mediul exterior, dar în diverse zone pe glob s-au semnalat și în interioare.

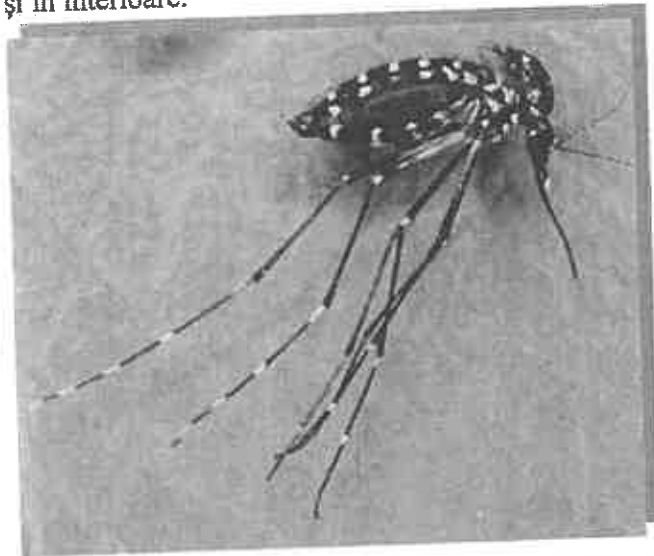

Fig. 6b. Femelă hrănită de *Aedes albopictus* (original)

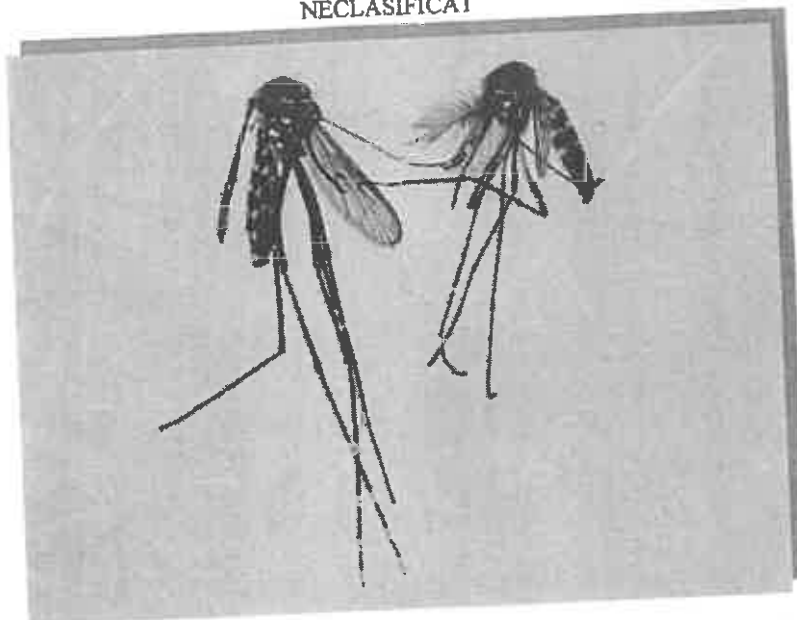

Fig.7. Adulți (femelă și mascul) de *Aedes albopictus* (original)

În sud-vestul Europei unde este stabilizat, are rol disconfortant important. Rata sa de zbor este scăzută, de aproximativ 200 m. De aceea, modalitatea eficientă de dispersie la distanțe mari este prin transport, mai ales cu TIR-uri și alte vehicule cu mărfuri în care se adăpostesc țânțari adulți, sau în containere de tipul anvelopelor uzate etc. în care pot fi ouă în diapauză.

Municipiul Pașcani poate fi o poartă de intrare pentru *Aedes albopictus*, prin rețeaua rutieră și traseele de cale ferată, legături directe pentru transporturile de călători și mărfuri cu orașul Iași, capitala județului, cu orașul Târgu-Neamț spre vest, cu orașul Suceava spre nord, cu București, spre sud. De asemenea, climatul plăcut al municipiului Pașcani are influențe benefice asupra aclimatizării acestui țânțar invaziv.

De aceea, supravegherea și combaterea populațiilor locale de culicide din România începe în general din aprilie și continuă până în octombrie, în funcție de evoluția acestor populații sub influența factorilor climatici, în special temperatura.

Schimbările climatice globale, ale căror efecte se fac puternic simțite pe întregul teritoriu al României, duc în general la perioade calde mai lungi în fiecare an. Temperaturile mai ridicate permit atât dezvoltarea timpurie a larvelor primăvara cât și intrarea în hibernare toamna și supraviețuirea în timpul iernii a unui număr mai mare de adulți de culicide, care în primăvara următoare reiau ciclurile de dezvoltare și determină apariția timpurie a unor populații de culicide cu efective ridicate.

De aceea, perioada de aplicare a măsurilor de combatere se adaptează în funcție de condițiile climatice sezoniere ale municipiului Pașcani.

Această perioadă de aplicare a tratamentelor în cursul unui an este adecvată și pentru combaterea țânțarilor din specia *Aedes albopictus*. Tratamentele aplicate în cursul primăverii și începutul verii sunt foarte importante și în cazul speciei *Aedes albopictus* pentru că asigură și combaterea primei generații a acestei specii ca și a speciilor de culicide de primăvară locale (din genurile *Aedes* și *Ochlerotatus*), cu ouă care ierneză pe sol.

În timpul verii și începutul toamnei sunt vizate în special populațiile generațiilor suprapuse ale speciei *Aedes albopictus* (ca și în cazul populațiilor locale de *Culex pipiens*), care pot fi foarte abundente în anumite condiții climatice în unele zone.

Tratamentele care se aplică în timpul toamnei urmăresc scăderea numărului de țânțari femele din această specie sau eliminarea lor, care altfel ar putea să depună un număr însemnat de ouă ce s-ar putea menține în diapauză în timpul iernii și implicit ar duce la reluarea ciclurilor de dezvoltare din anul următor. Pentru asigurarea eficacității activităților de combatere, tratamentele insecticide trebuie să fie aplicate concomitent împotriva larvelor și adulților de *Aedes albopictus* ca și în cazul populațiilor locale de culicide.

În combaterea larvelor sunt recomandabile insecticidele bacteriene cu *Bacillus thuringiensis israelensis* (Bti) și *Bacillus sphaericus* (Bs) în tratamente aplicate la 7-10 zile în habitatele larvare active. Pot fi utilizați, de asemenea, regulatori de creștere (analogi de hormoni juvenili ca pyriproxyfen, S-methopren, sau inhibitori de sinteză ai chitinei – diflubenzuron), produse care au un anumit efect remanent în funcție de forma de condiționare și pot fi aplicate la 14 – 21 sau chiar 30 de zile.

De cea mai mare importanță în cazul acestei specii este reducerea/ eliminarea numeroaselor focare larvare artificiale apărute în urma activităților umane, dar aceasta nu se poate face decât cu implicarea populației din zona respectivă, ceea ce reprezintă un proces destul de dificil de implementat. Pentru combaterea adulților speciei *Aedes albopictus* se vor utiliza produsele insecticide având ca substanțe active piretroizi, care se folosesc și în combaterea țânțarilor din speciile locale.

Metodologia de combatere aplicabilă și speciei *Aedes albopictus*, ca și țânțarilor locali, în mediul urban, presupune aplicarea concomitentă, într-o perioadă de trei – patru săptămâni (care reprezintă durata unei generații de la adult la adult a acestei specii, ca și pentru speciile de *Culex* în condițiile climatului nostru) a tratamentelor împotriva larvelor și adulților.

În acest interval se recomandă până la 7 tratamente spațiale pe vegetația din domeniul public, la intervale de 2 – 3 zile, astfel încât să fie eliminați adulții acestei specii ca și a altor culicide care apar în continuare, din habitate larvare netratate. Eliminarea adulților elimină posibilitatea de depunere a ouălor și reapariția larvelor.

În cazul țânțarilor adulți este recomandabil să se utilizeze atât tratamente interioare, care vizează locurile de adăpostire a țânțarilor adulți din speciile locale, unde s-ar putea adăposti și adulți din specia *Aedes albopictus* cât și, mai ales, tratamente spațiale în mediul exterior care este preferat de această specie. Tratamentele spațiale în mediul exterior se realizează sub formă de ceață caldă și rece sau ULV (volum ultra redus), cu aparatură purtată de operatori sau instalată pe autovehicule. Aceste tratamente cuprind eficient vegetația de la sol până la vârfurile copacilor.

Tratamentele cu aparatură purtată pe autovehicule cuprind nu numai vegetația din imediata vecinătate a locuințelor dar și exteriorul caselor, curțile și grădinile acestora fără a se intra în ele.

Pentru a reduce riscul instalării speciei *Aedes albopictus*, se recomandă, de asemenea, supravegherea zonelor de risc pentru introducerea sa și anume, depozitele de anvelope uzate sau noi care se află în aer liber și locurile unde se comercializează acestea, care să nu fie expuse la precipitații, mai ales dacă conțin materiale aduse din țările unde această specie este prezentă, și în care să se poată face investigații pentru depistarea larvelor și aplicarea eventuală a unor tratamente insecticide. Se recomandă, de asemenea, supravegherea zonelor unde staționează TIR-uri care vin cu diverse mărfuri din țările unde *Aedes albopictus* este stabilizat.

Sintetizând datele din acest material, precizăm:

1. Datele generale privind habitatele de dezvoltare și de adăpostire a culicidelor cât și modalitățile de combatere a acestora stau la baza alegerii locurilor, momentelor, tipurilor de acțiuni de combatere, a produselor insecticide, dozelor și modalităților de aplicare a tratamentelor în cadrul programului de combatere.

2. Eficiența programului de combatere va fi asigurată prin punerea accentului pe activitatea de combatere a larvelor de culicide.

3. Pentru combaterea larvelor de culicide sunt recomandabile insecticidele bacteriene pe bază de *Bacillus thuringiensis israelensis* și *B. sphaericus* și produse conținând ca substanțe active regulatorii de creștere diflubenzuron, methoprene, pyriproxyfen și triflumuron și produse conținând insecticidele organofosforice.

4. Pentru combaterea adulților de culicide sunt recomandabile produse având ca substanțe active insecticide organofosforice (diclorvos=DDVP), carbamați (bendiocarb) și / sau piretroizi de sinteza (cyfluthrin, cypermethrin, deltamethrin, permethrin).

5. Într-o lună din sezonul cald, cu precipitații reduse, se recomandă până la 7 tratamente spațiale pe vegetația din domeniul public și privat, la intervale de 2 – 3 zile, astfel încât să fie eliminați adulții de culicide care apar în continuare (frecvența dezinsecției pentru combaterea culicidelor - lunar prin aplicarea de tratamente multiple). Ei apar din habitate larvare netratate (focare pe proprietăți particulare, focare permanente de suprafață în împrejurimile orașului) și migrează din zone învecinate sau ies din locurile de adăpostire din interioare în care nu au avut de suferit din cauza tratamentelor spațiale.

NECLASIFICAT

Eliminarea adulților elimină posibilitatea de depunere a ouălor și reapariția larvelor, care în condițiile temperaturilor ridicate din timpul verii, într-un interval de până la 10 zile se dezvoltă până la stadiul adult.

6. În combaterea populațiilor de țânțari vectori de boli și producători de disconfort recomandăm evitarea dezinsecției aviochimică, mai ales asupra așezărilor umane și a marilor întinderi permanente de apă (lacurile) și alte cursuri de apă. Această recomandare se referă atât la acțiunile de combatere a larvelor cât și la cele îndreptate împotriva adulților de țânțari, din considerente științifice și practice explicate mai sus în material.

Eficacitatea activităților de combatere care se aplica la un moment dat este asigurată de aplicarea acestora, pe cât posibil, pe întreaga localitate. Tratamentele aplicate atât împotriva larvelor cât și a adulților, în timpul cel mai scurt, pe întreaga localitate, vor elimina apariția adulților din focarele larvare netratate și migrarea acestora, cât și depunerea ouălor de către țânțarii adulți din zonele netratate și migrarea acestora în întreaga localitate. Dacă tratamentele se aplică pe zone restrânse, eficacitatea lor este scăzută din cauza reinfestării zonelor respective cu țânțari care migrează din zonele netratate.

Recomandările noastre sunt de ordin științific, aplicarea acestora rămâne la latitudinea și profesionalismul specialiștilor din teren care efectuează prestațiile de combatere și care stabilesc în amănunt modalitățile și momentele de aplicare a tratamentelor, inclusiv a numărului acestora într-o anumită perioadă, în funcție de condițiile din teren (abundența populațiilor de țânțari, existența focarelor larvare din afara zonei operaționale, care nu pot fi tratate și care sunt surse permanente de țânțari adulți ce migrează pe spații întinse, existența locurilor de adăpostire a adulților de țânțari mai ales în clădiri care nu pot fi tratate în interior, condiții climatice care, în anumite momente și zone, duc la formarea unor focare noi de dezvoltare a larvelor sau care accelerează dezvoltarea larvelor și apariția adulților etc.)

Totodată, companiile prestatoare stabilesc aceste modalități de combatere de comun acord cu beneficiarii prestațiilor respective, pentru obținerea unor rezultate cât mai bune privind protejarea populației și mediului.

Bibliografie:

1. WHO/CTD/WHOPES/97.2 - *Chemical methods for the control of vectors and pests of public health importance*
2. WHO/CDS/NTD/WHOPES/GCDPP/2006.1 - *Pesticides and their application for the control of vectors and pests of public health importance. Sixth edition*

NECLASIFICAT

3. WHO/HSE/WSH/09.01/1- Temephos in drinking –water use for vector control in drinking water sources and containers
4. Gabriela Nicolescu, Valeria Ciulacu, Liviu F. Prioteasa, Elena Fălcută, Octavian Ciolpan & Alexandru F. Vladimirescu - *Culicidele din România*, Editura Rovimed, Bacău 2023, pag.1-143, ISBN 978- 606- 089 -034-8
5. <https://iasi.insse.ro/wp-content/uploads/2023/04/Anuarul-Statistic-al-Judetului-Iasi-2022.pdf>
6. <http://www.cnscbt.ro-Raport WNV 15Feb.2019>
7. <http://www.cnscbt.ro/index.php/informari-saptamanale/west-nile>
8. <https://insp.gov.ro/centrul-national-de-supraveghere-si-control-al-bolilor-transmisibile-cnscbt/informari-saptamanale/>
9. <https://insp.gov.ro/centrul-national-de-supraveghere-si-control-al-bolilor-transmisibile-cnscbt/analiza-date-supraveghere/>
10. <https://insp.gov.ro/centrul-national-de-supraveghere-si-control-al-bolilor-transmisibile-cnscbt/metodologii/>
11. <https://atlas.ecdc.europa.eu/public/>
12. <https://www.ecdc.europa.eu/en/west-nile-fever/surveillance-and-disease-data/disease-data-ecdc>
13. https://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0011/98426/E91435.pdf
14. https://www.primariapascani.ro/dm_pascani/portal.nsf
15. <https://ro.wikipedia.org/wiki/Pascani>

COMANDANTUL - DIRECTOR GENERAL AL INSTITUTULUI NAȚIONAL
DE CERCETARE- DEZVOLTARE MEDICO-MILITARĂ „CANTACUZINO”
Col.dr.med. [REDACTED]

Ștefan-Daniel PREOTEASA

Director CNEISPABCRN
CSI, Dr. Ani Ioana COTAR
[REDACTED]

Șef Laborator Entomologie Medicală
CSI, Dr. Vladimirescu Alexandru
[REDACTED]

NECLASIFICAT
20 din 20

ROMÂNIA
JUDEȚUL IAȘI
MUNICIPIUL PAȘCANI
Str. Ștefan cel Mare, nr.16, cod: 705200
Telefon: 0232-762300; Fax: 0232-766259
e-mail: office@primariapascani.ro
www.primariapascani.ro

5089 /21.02.2025

NR: 5089
DATA: 21/02/2025
COD: 8642

SE CERTIFICĂ
SECRETARUL GENERAL MUNICIPIULUI PAȘCANI
IRINA JITARU

PROCES - VERBAL

Astăzi, 21.02.2025, am procedat la afișarea publică la sediul Consiliului Local al Municipiului Pașcani și pe site-ul Consiliului Local a **PROIECTULUI DE HOTĂRÂRE** privind aprobarea Programului cadru de combatere a vectorilor și dăunătorilor din Municipiul Pașcani în anul 2025, însoțit referatul de aprobare nr. 4835/19.02.2025 al inițiatorului proiectului de hotărâre - Primarul municipiului Pașcani și raportul de specialitate nr. 4838/19.02.2025 întocmit de compartimentele de specialitate cu privire la proiectul de hotărâre, proiectul de hotărâre ce urmează a fi pus în dezbatere publică și ulterior spre aprobare Consiliului Local al municipiului Pașcani

Împuternicită pentru efectuarea afișajului este doamna Negru Elena – Denisia, consilier în cadrul Serviciului Administrație Publică Locală.

Serviciul Administrație Publică,
Negru Elena – Denisia

ANUNȚ

MUNICIPIUL PAȘCANI

Astăzi, 21 februarie, MUNICIPIUL PAȘCANI anunță deschiderea procedurii de transparență decizională a procesului de elaborare a proiectului următorului act normativ:

Proiect de hotărâre privind aprobarea Programului de combatere a vectorilor și dăunătorilor din Municipiul Pașcani în anul 2025

Actul normativ supus dezbaterii publice privind aprobarea Programului de combatere a vectorilor și dăunătorilor din Municipiul Pașcani în anul 2025 este întocmit în conformitate cu prevederile din: Legea nr.114/1996, Legea locuinței, republicată, cu modificări și completări ulterioare; Legea nr.462/2002, privind măsurile de colaborare dintre Ministerul Sănătății Publice și autoritățile administrației publice locale în aplicarea reglementărilor din domeniul sănătății publice; Legea nr.360/2003, privind regimul substanțelor și preparatelor chimice periculoase, republicată; Legea nr. 51/2006 privind serviciile comunitare de utilități publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare; Legea nr.101/2006, privind serviciul de salubritate al localităților, republicată, cu modificările și completările ulterioare; Legea nr.24/2007, privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, republicată; Ordinul nr.119/2014, privind normele de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației, cu modificări și completări ulterioare; art.103, alin.(1) din Ordinul nr.82/2015, privind aprobarea Regulamentului – cadru al serviciului de salubritate a localităților, cu modificări și completări ulterioare;

Prin proiect se urmărește reglementarea unui program unitar de acțiune de combatere a vectorilor, care va cuprinde tipul de vectori supuși tratamentului, perioadele de execuție și obiectivele la care se aplică tratamentele.

Ținând cont de faptul că operatorul împreună cu autoritatea administrației publice locale de la nivelul unității administrativ-teritoriale, în vederea realizării unor tratamente eficiente de dezinsecție și deratizare, întocmesc, anual, un program unitar de acțiune de combatere a vectorilor.

Luându-se în considerare faptul că, în exercitarea atribuțiilor sale, consiliul local asigură, potrivit competenței sale și în condițiile legii, cadrul necesar pentru furnizarea serviciilor publice de interes local privind sănătatea și protecția și refacerea mediului.

Prin proiectul de hotărâre se propune aprobarea Programului de combatere a vectorilor și dăunătorilor din Municipiul Pașcani în anul 2025.

Documentația aferentă proiectului de act normativ include: • referatul de aprobare privind necesitatea adoptării actului normativ propus; • raportul de specialitate întocmit cu privire la proiectul actului normativ supus dezbaterii • textul complet al proiectului de hotărâre.

NR: 5103

DATA: 21/02/2025

COD: 8652

Documentația poate fi consultată:

- pe pagina de internet a instituției, la <https://www.primariapascani.ro>, Secțiuni/Transparență decizională/Dezbateri publică
- la sediul instituției -Pașcani, str. Ștefan cel Mare, nr. 16
- proiectul de act normativ se poate obține în copie, pe bază de cerere depusă la biroul de relații cu publicul al instituției.

Propuneri, sugestii, opinii cu valoare de recomandare privind proiectul de act normativ supus procedurii de transparență decizională se pot depune până la data de 07.03.2025 ca mesaj în format electronic pe adresa de e-mail: apl@primariapascani.ro;

- prin poștă, pe adresa Str. Ștefan cel Mare, nr. 16, Pașcani;
- la sediul instituției, la Ghișeul Unic, la adresa Str. Ștefan cel Mare, nr. 16, Pașcani, luni-marți între orele 8,30-16,30, miercuri între orele 8,30-18,30, joi-vineri între orele 8,30-14,00.

Materialele transmise vor purta mențiunea „Propuneri privind Proiect de hotărâre privind aprobarea Programului de combatere a vectorilor și dăunătorilor din Municipiul Pașcani în anul 2025

Propunerile, sugestiile, opiniile cu valoare de recomandare vor fi publicate pe pagina de internet a instituției, la Secțiuni/Transparență decizională/Dezbateri publică.

Nepreluarea recomandărilor formulate și înaintate în scris va fi justificată în scris.

Pentru cei interesați există și posibilitatea organizării unei întâlniri în care să se dezbată public proiectul de act normativ, în cazul în care acest lucru este cerut în scris de către o asociație legal constituită sau de către o altă autoritate sau instituție publică până la data de 07.03.2025.

Pentru informații suplimentare, vă stăm la dispoziție la următoarele date de contact: telefon: 0232-762300, int. 116, e-mail: apl@primariapascani.ro, persoană de contact: Negru Elena - Denisia.

PRIMARUL MUNICIPIULUI PAȘCANI

Marius-Nicolae Pintilie

Întocmit,

Cons. Negru Elena - Denisia

DEZBATERE PUBLICĂ

PROIECT DE HOTĂRÂRE

**PRIVIND APROBAREA PROGRAMULUI CADRU
DE COMBATERE A VECTORILOR ȘI
DĂUNĂTORILOR DIN MUNICIPIUL PAȘCANI ÎN
ANUL 2025**

În dezbateri până pe 7 martie 2025

Afișat: 21.02.2025